2023

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ В КРАЇНАХ ЄВРАЗІЇ

30 червня 2023 р.

Переяслав

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство факультету історичної
і соціально-психологічної освіти
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії»

30 червня 2023 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Переяслав – 2023

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії»** // Збірник наукових праць. – Переяслав, 2023 р. – 42 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Ю.В. Бобровнік,
кандидат історичних наук

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
С.М. Рик – к.ф.н., доцент;
Г.Л. Токмань – д.п.н., професор;
В.В. Поліщук – к. фіз. вих. і спорту;
В.В. Куйбіда – к.біол.н., доцент;
Т.Г. Кириченко – к.п.н., доцент;
Т.В. Кириченко – к.п.н., доцент;
С.М. Танана – к.п.н., доцент;
В.А. Вінс – к.псих.н.;
Ю.В. Бобровнік – к.і.н.;

Члени оргкомітету інтернет-конференції:
Ю.В. Бобровнік,
А.П. Король,
В.В. Поліщук,
Т.Г. Кириченко,
Т.В. Кириченко,
Танана С.М.,
Ю.С. Табачок.

Упорядники збірника:
Ю.В. Бобровнік,
А.М. Вовкодав.

СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО

Арман Тлеубергенов, Назерке Кабдрахманова
(Алматы, Казахстан)

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ Т.А. АБИЛЬХАИРОВОЙ В КОНТЕКСТЕ МЕТОДИЧЕСКИХ ПРИНЦИПОВ Э.А. РОСМАНА

Знаменитая Алматинская музыкальная школа, ныне – РССМШИ им. Куляш Байсеитовой была образована в 1948 году, и за многие годы ее существования она стала одним из важнейших флагманов профессионального музыкального образования в Казахстане. Сегодня многие выпускники школы составляют элиту музыкальной жизни не только страны, но и зарубежья. Ученики школы неоднократно становились лауреатами республиканских и международных конкурсов, и сегодня многие ее представители успешно презентируют Казахстан на престижных состязаниях и концертных площадках.

Отделение специального фортепиано школы является кузницей профессиональных кадров, которые продолжают свое обучение не только в казахстанских вузах, но и в ведущих консерваториях мира. Среди тех, кто способствовал формированию важнейших принципов исполнительского профессионализма на отделении особое место принадлежит продолжателю традиций Г. Нейгауза и Б. Маранц – Э.А. Росману [1], который совмещал работу на отделении с преподавательской деятельностью в консерватории.

Сегодня на отделении работают следующие ученики Росмана: Турар Акбергеновна Абильхаирова, Мензия Кенжебековна Даукеева, Флера Гадильевна Курбанова, Светлана Алмабаевна Сурапбергенова. Их деятельность на отделении является продолжением традиций Э. Росмана, что проявляется в их педагогическом почерке.

Турар Акбергеновна Абильхаирова заведовала отделением специального фортепиано с 1985 года около 30 лет. Из ее класса вышло множество талантливых пианистов, обладающих блестящей техникой, развитым художественным мышлением, сценической культурой. Среди учеников класса Абильхаировой лауреаты республиканских и международных конкурсов.

Турар Акбергеновна училась в консерваторском классе Э. Росмана с 1964 до 1969 года по окончании РССМШИ им. Байсеитовой, которую она закончила под его же руководством. До 9 класса она была ученицей замечательного педагога Рувима Соломоновича Кацмана. По словам Абильхаировой, Р.С. Кацман был замечательным учителем, терпеливым, горячо любившим музыку, своих учеников. Будучи незаурядным пианистом, Кацман заражал своей любовью учащихся, мотивируя их к самосовершенствованию и обращая внимание на развитие техники. Не случайно на момент поступления в консерваторию Т. Абильхаирова обладала серьезной технической и художественной подготовкой.

В консерватории она была распределена в класс Э. Росмана, что было не случайно. По словам Т. Абильхаировой, на первых этапах учиться у Росмана было сложно, так как в школе Р.С. Кацман много возился с учениками, разъяснял, добивался результат на уроках. У Э. Росмана требовалось умение самостоятельно находить пути решения возникающих задач. Продолжая традиции Б. Маранц, Росман работал с подсознательными факторами, побуждая активно применять интеллектуально-аналитические способности, готовых рецептов разрешения технических и художественных задач он в принципе не давал. Поэтому уже в школе ученице пришлось перестраивать свое исполнительское мировоззрение и самостоятельно достигать задач, поставленных педагогом.

Поступив в консерваторию, Абильхаирова продолжала обучение по специальности в прежнем режиме, так как еще в школе контакт с педагогом был установлен доброжелательный и плодотворный. Репертуар, пройденный в консерваторские годы, поражает своим масштабом, что в принципе свойственно для педагогического почерка Росмана, так как его студенты играли большие программы, постоянно принимая участие в концертах. Абильхаирова исполнила сочинения композиторов практически всех стилей и эпох, при этом, как она вспоминает, стилевые моменты обозначались педагогом очень строго, что не отменяло обязательного включения факторов исполнительской индивидуальности.

Одно из ключевых произведений, пройденных Т. Абильхаировой под руководством Э. Росмана при подготовке к государственному экзамену – Первый концерт С. Рахманинова. Будучи сам приверженцем фортепианных сочинений эпического содержания, Росман требовал масштаба, как в звучании, так и в широте дыхания, бесконечности мелодии. Педагог подчеркивал, что концерт создавался в достаточно ранний период творчества и требовал юношеского запала в исполнении, яркости. Основное, что подчеркивает Т. Абильхаирова при работе над Первым концертом С. Рахманинова, заключается в понимании масштабно-структурных особенностей сочинения, что проявляется в убедительности и стилевой адекватности интерпретации. Что касается содержания, образный мир концерта достаточно ясен и не предполагает каких-то полярных разночтений, и здесь он допускал некоторую свободу в трактовке отдельных эпизодов.

Итак, в интерпретации сочинения первостепенным для Росмана являлось понимание структурных и стилевых особенностей. Кроме того, он, не заостряя внимание на технических моментах, побуждал студентов добиваться максимального качества в игре.

По окончании консерватории Т. Абильхаирова поступает на работу в РССМШИ им. К. Байсеитовой. Строгие правила школы не позволяли сразу же приступать к работе на отделении специального фортепиано, и несколько лет она исполняет роль концертмейстера, и лишь после этого принимается преподавателем отделения, на котором с 1985 года выполняет функции заведующего.

Среди первых учеников ТурарАкбергеновны выделяется Елена Степанова (в данное время - Семенова). Ученица уже в школе характеризовалась как пианистка, весьма одаренная в виртуозном плане. Это не случайно, так как качество пианизма – важнейший признак школы Т. Абильхаировой. Как вспоминает Е. Семенова, да и другие ученики, с самого начала обучения педагог требовал добиваться ясности звучания, крепкого кончика пальца. Сначала ученики занимаются постановкой каждого пальца с опорой всей руки на кончик *nonlegato*, затем связывают по два звука, внимательно слушая себя, чтобы в каждом взятом звуке слышалось дно клавиши, и так далее. Что касается педагога, необходимо отметить, что подобная работа в высшей степени сложна и требует максимального терпения, особенно когда работаешь с 5- летними детьми. Далее, после постановочного периода, следует работа над развитием мышления. Дети проходят не сложные пьесы, в которых ставятся художественные задачи, важно в этот период не нарушить творческий процесс, не спугнуть художественную инициативу ребенка.

Как показывает практика, ученики Т. Абильхаировой отличаются высокой степенью самостоятельности, так как педагог уже в школе прививает им необходимые навыки работы над качеством звучания и построения художественной концепции. Например, Дина Омарбаева (в данный момент - Мирманова) уже в школе стала лауреатом нескольких международных и республиканских конкурсов, ЕрболатАхмедьяров получил известность также, еще обучаясь в школе. Раушан Кали, ныне работающая на отделении специального фортепиано школы К. Байсеитовой, подобно многим ученикам Абильхаировой, также была удостоена звания лауреата международного конкурса.

Ученики Т. Абильхаировой отличаются высокой степенью мотивированности в обучении. Это проявляется не только в «трудоголизме», в стабильной исполнительской дисциплине, профессионализме, но и в том, что по окончании школы, поступив в вузы, они увлеченно занимаются, принимают участие в конкурсах, дают концерты, то есть, педагог воспитывает творческие личности, абсолютно подготовленные к художественной самореализации.

К тому же, необходимо отметить, что педагог воздействует на учеников собственным примером. Несмотря на серьезный возраст, она всегда аккомпанирует концерты своим ученикам сама, при этом в звучании ее партии слышна очень хорошая школа, что проявляется в пальцевой точности, техническом совершенстве, звуковой культуре. То есть, педагог воспитывает в своих учениках потребность в творческом самовыражении, чему безусловно способствует крепкая профессиональная база, сформированная Турар Акбергеновной.

Ученики Абильхаировой уже в школе привлекают к себе внимание музыкальной общественности Алматы и Казахстана своим исполнением. В качестве примера рассмотрим исполнение Этюда Ф. Шопена ор.10 № 5 Диной Омарбаевой, который она играла в 8 классе на классном концерте.

Первое, что привлекает внимание слушателя, это блеск пальцевой техники. Жемчужное качество в мелкой моторике в свое время было отличительным признаком пианизма Б. Маранц [2], который она прививала своим студентам, в том числе – Э. Росману. Каждая деталь на своем месте, нет ничего маловажного, отработана каждая мелочь. Динамика также соблюдает все необходимые каноны исполнения этого произведения.

То есть, успешная интерпретация основана на следующих факторах:

1. Качество звучания, технический блеск воплощения;
2. Тщательная отделка всех элементов фактуры;
3. Выверенная динамика;
4. Высокая художественность исполнения.

Если исследовать педагогику Абильхаировой с позиций педагогических принципов, отмечается полное соответствие основных критериев ее работы выявленным наукой факторов. Безусловно, в школьной среде по умолчанию предполагается соблюдение преемственности и доступности. Но мотивированность, которую мы наблюдаем у ее учеников – достаточно редкое качество. Кроме того, многое она впитала в классе Росмана, в том числе – принцип научности, включающий необходимость владения базовыми знаниями по истории и теории музыки. По словам учеников, она не дает точных рецептов решения технических и художественных сложностей, возникающих в ходе разучивания репертуара, побуждая их развивать свой творческий потенциал, и в этом также явственно проглядывает влияние Э.А. Росмана.

И. Беров, вспоминая Б. Маранц, упомянул, что по его наблюдениям, в исполнении ее студентов часто отмечались признаки сходства, причем это сходство определялось манерой игры самой Маранц. Что касается Росмана, здесь необходимо отметить, что, несмотря на некоторую степень общности в деятельности его учеников, их подходы глубоко индивидуальны и сближает их главным образом отличное качество пианизма учащихся. В классе Т. Абильхаировой ученики всегда отличались друг от друга, так как она никогда не подавляла уникальные качества каждого своего ученика, наоборот, поощряя и стимулируя проявления самобытности в мышлении. Взрывная виртуозность Георгия Юна, задумчивость Ирины Дискант, глубокая содержательность Жанны Жокебаевой, яркость концертной подачи Ерболата Ахмедьярова, интеллектуальная гибкость Дины Омарбаевой, мощь Айжан Досымбековой, упрямая

напористость Айжан Нуркеновой, волевая устремленность Майи Сепп – все ее ученики очень разные, у каждого есть свое собственное отношение к музыке, к профессии.

В старших классах разбор программы и разучивание текста наизусть является самостоятельной обязанностью учеников. В задачи педагога входит контроль над систематическими занятиями, над точностью текста. То есть, на протяжении школьного цикла происходит формирование профессионального музыканта, готового к обучению в вузе, где самостоятельность играет основную роль в учебном процессе. В подобной поступательности обучения заключается основной закон обучения – научить ученика самостоятельно учиться и самосовершенствоваться, что тесно перекликается с основными постулатами педагогики Э. Росмана.

Таким образом, педагогика Т.А. Абильхаировой является следствием педагогических принципов Э.А. Росмана, что отражено в сходстве основных параметров их преподавательской деятельности.

Турар Акбергеновна – известный педагог, знаковая личность в фортепианной педагогике страны, ее ученики отмечены особым знаком качества, не случайно по окончании школы почти все они продолжают реализовываться в избранной профессии. Этому способствует ряд характеристик ее педагогики, которые заключаются в следующих факторах:

1. Формирование пианистического комплекса высокого профессионального уровня, обучение техническому мастерству;
2. Воспитание факторов творческой индивидуальности учеников, поощрение проявлений уникальности мышления;
3. Высокая степень мотивированности в профессиональном росте, прививаемая в классе;
4. Обучение аналитико-интеллектуальным способам освоения музыкального материала.

Литература:

1. Кабдрахманова, Н.О. Педагогическая преемственность фортепианной методики: Г. Нейгауз - Б. Маранц-Э. Росман – Сборник международной научно-практической интернет-конференции «Векторы развития современной науки». - Петрозаводск, 29.12.2022. – С. 236-244
2. Сухорукова, И.И. Исполнительская и педагогическая деятельность Берты Соломоновны Маранц в контексте развития отечественного музыкального образования в 20-50-е годы XX века. - https://cyberleninka.ru/article/n/ispolnitelskaya-i-pedagogicheskaya-deyatelnost-berty-solomonovny-marants-v-kontekste-razvitiya-otechestvennogo-muzykalnogo

Дмитро Фальковський
(Київ, Україна)

СУЧАСНІ ДОКУМЕНТАЛЬНІ ФІЛЬМИ ПРО УКРАЇНУ

З розширенням можливостей сучасних технологій, утворюється більше можливостей кіновиробництва, і спільнота, що створює документальні фільми постійно зростає та розвивається.

Водночас є й інтерес дослідників глибше вивчати цю сферу екранної культури та комунікації. Зокрема, аспекти документальних фільмів досліджені в дисертації В. Коробко «Телевізійна документалістика як екранне видовище», частково висвітлена в дисертаціях Л. Наумової, К. Шергової, К. Шершньонової та інших. Документальні фільми за останні два десятиліття поступово почали більше переглядатись саме на інтернет ресурсах, таких, як наприклад YouTube. Як влучно висловилася К. Горська, «в епоху “другої усності” медіаконтент помітно поінакшав, суттєво змінився й медіаландшафт. Екосистема медій перестала бути однополярною. Сучасний медіапростір - мозаїчний, професійні новинні організації ділять його з блогерами, представниками громадянської журналістики, активістами соціальних мереж, доповнюючи одне одного» [1, с. 239]. Простота створення та поширення документального фільму, стала підґрунтям для більшої свободи у виборі теми та форми документального фільму. Завдяки цим факторам на сьогодні інформаційний простір заповнюється великою кількістю якісних документальних фільмів.

Мета дослідження – аналіз сучасних українських документальних фільмів про Україну орієнтованих переважно на аудиторію інтернет ресурсу YouTube.

Предмет дослідження – документальні проєкти «Ukraïner» та «Хащі», їхні документальні фільми.

Актуальність дослідження полягає в тому, що подібні проєкти набувають популярності в Україні та світі після телевізійної документалістики, яку витісняють інтернет ресурси. У вітчизняному кінознавстві бракує праць, присвячених темі сучасних документальних фільмів про Україну, які поширюються на інтернет ресурсах. Переважна більшість сучасних досліджень присвячена саме телевізійній документалістиці. Документальні фільми, розглянуті в цій статті, мають історичну та етнографічну цінність та потенціал як для освітніх, так і дослідницьких цілей. Результати дослідження можуть бути застосовані для фактологічного доповнення дисциплін, які стосуються тематики журналістики та соціальних комунікацій, зокрема, для спеціальностей «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», «Журналістика», «Реклама та зв’язки з громадськістю». Крім цього, вони можуть стати в нагоді як джерельна база при подальших наукових, методичних і практичних розробках науково-педагогічним працівникам військових

навчальних закладів для створення навчальних матеріалів та підрозділам для ефективної реклами із залучення добровольців, тощо.

Роботи Дз. Вертова, Дж. Грірсона та Р. Флареті також зробили значний внесок для теоретичного підґрунтя документального кіно. Дослідження сучасних документальних проєктів в українському медіапросторі є досить обмеженими. Проте, є ряд теоретичних розробок та наукових концепцій як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Наприклад, у Л. Наумової, К. Шергової, К. Шершньонової та інших. Тема документального кіно частково висвітлена в публікаціях та дисертаційних дослідженнях. У роботах даних мистецтвознавців акцент ставиться на особливості розвитку сучасного документального кіно, а також визначається рівень відповідності зображених картин з реальним життям. Серед зарубіжних науковців варто зазначити Б. Ніколса та Б. Лєона, у працях яких висвітлюється еволюція жанрів у документалістиці на телевізійних платформах.

Перш за все слід зазначити, що попри те, що основною платформою для поширення документальних фільмів, які ми проаналізуємо, є відеохостинг YouTube, вони підпадають за своїми ознаками під визначення короткометражного документального фільму. Доречно згадати Оксфордський словник для розуміння призначення документального фільму: «Документування реальності, головним чином з метою навчання, освіти або збереження історичних записів»». [2]

«Ukraïner» – це спільнота та організація, що з 2016 року досліджує Україну та український контекст, розповідає історії самим українцям, а також транслює їх у світ, перекладаючи десятками мов [3].

На YouTube каналі «Ukraïner», є різноманітні проєкти, які виконують просвітницьку функцію, ось декілька з них:

«Стріха» – це документальний проєкт про українську народну архітектуру, її регіональні особливості та шляхи порятунку [4]. Проєкт стріха складається з 5 короткометражних документальних фільмів кожен з яких триває близько 50 хвилин. В цьому проєкті йдеться про збереження, відновлення та історію української архітектури. Завдяки цьому проєкт має історичну, культурну та освітню цінність. Також «Стріха» демонструє приклади дбайливого ставлення до своєї спадщини для українських громадян.

«Як ми збираємо мільйони» – це документальний проєкт про українських волонтерів та креативні методи акумулювання коштів на потреби армії [5]. Проєкт складається з короткометражного документального фільму тривалістю 35 хвилин та двох інтерв'ю записаних в межах проєкту. Фільм має зображальне рішення у вигляді розповіді диктора під оригінальний візуальний відеоряд у вигляді графіки (Рис. 1) та (Рис. 2), які перебиваються великий планами інтерв'ю героїв фільму.

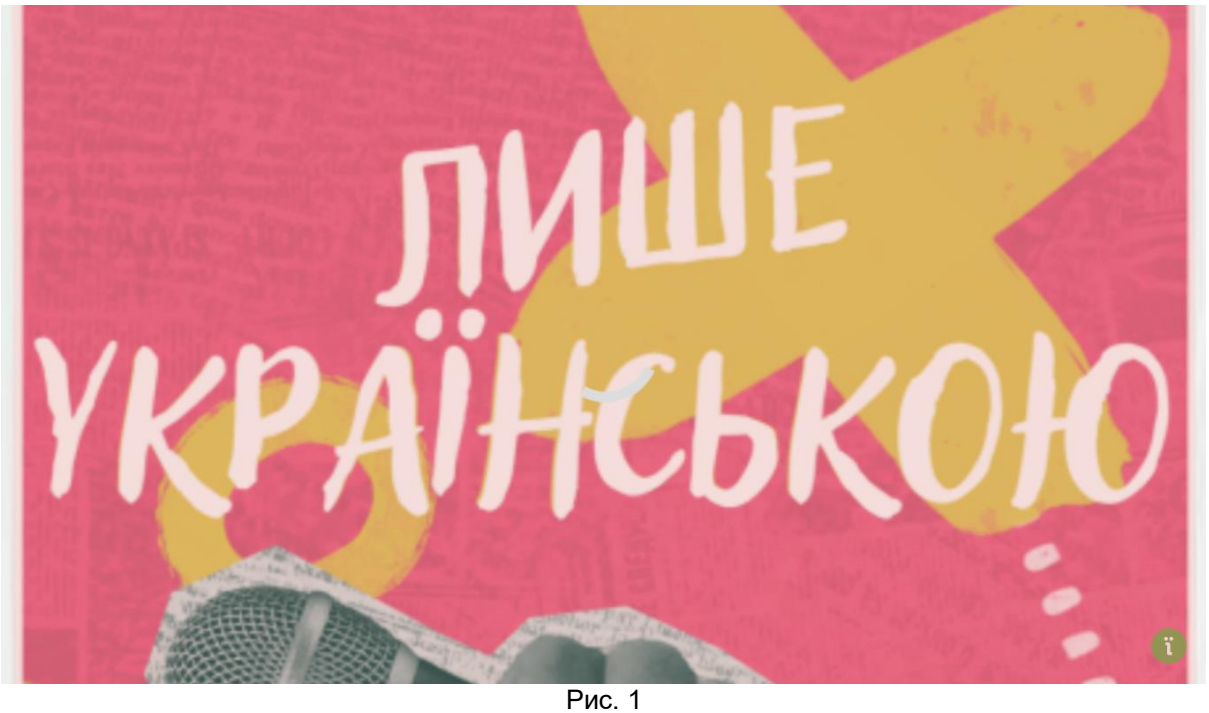

Рис. 1

Рис. 2

«Волонтерство, кібероборона й донати – як український IT-сектор наближає перемогу • Ukraïner» – це документальний повнометражний фільм про IT-сектор України, та його сприяння кібероборони від російської військової агресії. Фільм має зображальне рішення у вигляді закадрової розповіді диктора яка перебивається інтерв'ю героїв фільму. [6]

Завдяки формату спільноти проєкт «Ukraïner» залучає до створення фільму волонтерів, яких з часом стає все більше, що сприяє створенню великої кількості документальних фільмів з різноманітними зображальними рішеннями, постійними пошуками нових рішень та внесення вкладу в міжнародну документалістику.

«Хащі» – український документальний проєкт, учасники якого мандрують найбільш глухими та безлюдними селами України. За словами ведучого «Хащів» Володимира Кохана, цей проєкт про «Україну без косметики». [7]

Проєкт «Хащі» має історичну, культурну та освітню цінність. Команда проєкту фіксує у своїх експедиціях максимально ізольовані від впливу сучасності місця в Україні, спілкується з мешканцями, фіксуючи різноманітні зникаючі діалекти, байки та локальні історії, пам’ятки архітектури та побут.

Фільми на каналі «Хащі» оформлені, як експедиція маловідомими місцями України. Ведучий розповідає історію місцевості паралельно оглядаючи та коментуючи оточення, та спілкуючись з місцевими. За певними рисами знімання команди «Хащів» наближені до репортажу. Ведучий Володимир Кохан спілкується з місцевими та ситуативно коментує побачене.

Від моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України проєкт «Хащі» здебільшого документує події у контексті російсько-української війни, а саме: деокуповані та прифронтові міста чи села.

Отже, сучасні документальні фільми про Україну, що присутні /наявні/представлені у інтернет-середовищі, мають на меті фіксацію реальності, головним чином для навчання, освіти або збереження культурної спадщини. Розглянутим документальним фільмам притаманні загальні риси документального кіно, проте кінострічки мають жанрово-композиційні та зображальні особливості, зумовлені специфікою розміщення на інтернет-платформах.

Тема, запропонована для обговорення, відкриває неабиякі перспективи для подальших наукових досліджень із окресленої проблематики, які можуть бути виконані як в галузі мистецтвознавства, так і сфері соціальних комунікацій для поглибленого вивчення актуальних аспектів аудіовізуальних медіа та мистецтв.

Література:

1. Горська К. Медіаконтент: трансформації на перехресті аналогової та цифрової культур: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 380 с.
2. "Oxford English Dictionary". oed.com. Archived from the original on 25 April 2018. Retrieved 25 April 2018.
3. Ukrainer: веб сайт. URL: https://ukrainer.net/
4. «Стріха. Захід: гуцульська ґражда, дерев’яні церкви та відновлення старих хат • Ukraïner» URL: https://youtu.be/B8AHPLzj7DE
5. «Як ми збираємо мільйони • Ukraïner» URL: https://youtu.be/_JyJbIWFXZM

6. «Волонтерство, кібероборона й донати – як український IT-сектор наближає перемогу • Ukraïner» URL: https://youtu.be/_rGVj16j8ZI
7. «ХАЩІ: зникаюча Україна, потойбіччя, найстрашніша експедиція, язичництво, старообрядці | АНТИПОДИ» URL: https://youtu.be/07EZjREh6ck
8. Горевалов, С.І. та Десятник, Г.О., 2014. Вступ до спеціальності кіно-, телемистецтво. Київ
9. Десятник, Г.О., 2016. Основи екранної документалістики. Київ: Видавництво Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
10. Коробко В.І. Телевізійна документалістика як екранне видовище. – К., 2021

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

О. Жигайло, Яна Терновцій
(Дрогобич, Україна

ЕМОЦІЙНЕ СТИМУЛЮВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Основне завдання навчання математики в школі – міцне і усвідомлене оволодіння учнями системою математичних знань і умінь, необхідних у повсякденному житті.

Однією з головних завдань вчителя є організація пізнавальної діяльності таким чином, щоб у учнів сформувалися потреби в здійсненні творчого перетворення навчального матеріалу з метою оволодіння новим знанням.

Працювати над активізацією пізнавальної діяльності – це, значить, формувати позитивне ставлення школярів до навчальної діяльності, розвивати їх прагнення до глибшого пізнання предметів, що вивчаються.

Формування пізнавальної активності можливе за умови, що діяльність, якою займається учень, йому цікава. І навпаки, виховати у дітей глибокий інтерес до знань і потребу в самоосвіті – це означає пробудити пізнавальну активність, і самостійність думки, зміцнити віру в свої сили

Збільшення розумового навантаження на уроках змушує задуматися над тим, як підтримати інтерес учня до досліджуваного матеріалу і його пізнавальну активність протягом усього уроку, тобто як емоційно стимулювати учнів до вивчення математики [2].

У зв'язку з цим ведуться пошуки нових ефективних методів навчання і таких методичних прийомів, які активізували б думку школярів, стимулювали б розвиток загальної активності, самостійності, особистої ініціативи і творчості учнів різного віку. Ефективність процесу навчання математики в наш час визначається багатьма факторами, але головна роль належить вчителю. Його завдання, перш за все, виховати активно мислячу особистість. Від майстерності вчителя, його вміння управляти процесом формування знань учнів, розвитком їх мислення багато в чому залежить, чи зможе учень творчо підійти до досліджуваного матеріалу. Зупинюся на деяких методах і прийомах, які сприяють успішному засвоєнню навчального матеріалу, розвитку пізнавальної активності школярів.

Головною умовою емоційного стимулювання учнів є зміст і організація уроку. Відбираючи матеріал і продумуючи прийоми, які будуть використані на уроці, перш за все, оцінюю їх з точки зору можливості порушити і підтримувати інтерес до предмету.

На розвиток пізнавальної активності і творчого мислення вирішальне значення надає розв'язування розвивальних завдань, ознайомлення методами, що існують в математичних дослідженнях, і закріплення їх в практичній діяльності. Завдання поділяються на алгоритмічні, напівалгоритмічні, евристичні. Роль алгоритмічних задач у навчанні математики дуже важлива. Рішення задач цього типу легко і швидко призводять до бажаного результату, незнання ж алгоритмів веде до численних помилок, втраті часу і невпевненості в собі. До напівалгоритмічних завдань відносяться завдання, методи вирішення, яких мають узагальнений характер і не можуть бути повністю зведені до одного з відомих алгоритмів. У евристичних завданнях необхідно виявити деякі приховані зв'язки між елементами умов і вимог. Це завдання олімпіадного характеру [1].

У класі завжди знайдеться учень, який мислить відмінно від інших, нестандартно. Після рішення деяких завдань можна попросити вирішити її по-іншому.

Серед різних способів активізації пізнавальної діяльності одним з ефективних засобів є дидактичні ігри. Дидактична гра – це одна або кілька математичних задач, які пропонуються в цікавій формі і, як правило, з елементами змагання. Вона не тільки дозволяє перевірити вміння учнів виконувати математичні дії, аналізувати, порівнювати, помічати закономірності, розвиває в учнів аналітичне мислення, вміння висловлювати думки і свою точку зору, ставити проблему, організувати роботу по її рішенню, але і значно підвищити інтерес до математики, зняти втома, а також сприяє розвитку уваги, кмітливості, активізує почуття змагання, взаємодопомоги.

Включення в урок елементів дидактичних ігор та ігрових моментів, робить процес навчання цікавим, створює у дітей бадьорий робочий настрій, полегшує подолання труднощів у засвоєнні навчального матеріалу. Різноманітні ігрові дії, в ході яких вирішується та чи інша розумова задача, підтримують і підсилюють інтерес дітей до навчального предмету. Захопившись, діти не помічають, що вчаться. Навіть найбільш пасивні з дітей включаються в гру з величезним бажанням, докладаючи всіх зусиль, щоб не підвести товаришів по грі.

Ще одним засобом активізації пізнавальної діяльності є творчі завдання. На уроках і для домашніх завдань я часто використовую творчі завдання такого характеру, як підготовка коротких доповідей до уроків (наприклад, про життя і діяльність видатних математиків), складання завдань з певної теми, з ілюстраціями, складання ребусів, кросвордів на певну тему, які можуть бути використані при усному рахунку або для «вгадування» теми уроку [3].

Олімпіади, КВК, математичні вечора, випуск математичних газет, участь у тижні математики, все це також сприяє розвитку пізнавальної активності учнів, так як для підготовки до цих заходів необхідно

самостійно відповісти на поставлені питання, підібрати матеріал, задуматися над тією чи іншою проблемою. Проблема повинна бути доступною для розуміння учнів.

Навчити дітей працювати і мислити – основне завдання школи, учитель повинен вміти створювати творчий, діловий настрій на уроці. Вимогам сучасного процесу навчання і виховання відповідає вміле застосування на уроці наочності і технічних засобів. Кожне засіб навчання має свої дидактичні функції, свої можливості використання – це означає і комплексне використання всіх видів наочності. Якщо слово вчителя підкріплено добре продуманим зоровим чином, якщо на допомогу приходять різноманітні засоби, то урок стає живим і цікавим для кожного учня. Перед вчителями шкіл поставлена найважливіше завдання – здійснювати комплексний підхід до виховання школярів. Але це завдання неможливо вирішувати без виховання активної пізнавальної діяльності та самостійності учнів. Наше завдання, як викладачів, перш за все, виховати активно мислячу особистість. Від нашого уміння управляти процесом формування знань учнів, розвитком їх мислення багато в чому залежить, чи зможе учень творчо підійти до досліджуваного матеріалу.

Література:

1. Коротаєва Є.В. Навчальні технології в пізнавальній діяльності школярів. Директор школи. 2008. №2. С. 18-23.
2. Козоріз С. О. Нестандартні форми роботи над казкою. Початкове навчання та виховання. 2004. №11. С. 4-11.
3. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. посібник. К.: МАУП, 2000. 256 с.
4. Романовська Д. Методи та прийоми стимулювання творчої активності учнів Психолог. 2006. № 11. С. 13-15.

Катерина Лозовщук
(Ізмаїл, Україна)

ГРУПА СУПРОВОДУ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ УЧАСНИК ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У сучасному освітньому середовищі поняття інклюзивності займає центральне місце, спрямовуючи нас до створення найбільш доступного та різноманітного навчального оточення для всіх учнів, незалежно від їхніх індивідуальних потреб та здібностей. Важливим елементом успішного реалізації інклюзивної освіти є група супроводу, яка виконує необхідну функцію підтримки, сприяє адаптації та навчанню учнів з особливими потребами у загальноосвітньому класі. Ця група є невід'ємним учасником інклюзивного освітнього процесу, забезпечуючи належний рівень допомоги та супроводу, необхідний для досягнення успіху всіма учнями.

Школа повинна мати фахівців з психолого-педагогічним супроводом для прийому дітей з особливими освітніми потребами (ООП) та реалізації інклюзивної практики. Узгоджене співробітництво між вчителем, вихователем та фахівцями супроводу не завжди відбувається зразу і не завжди є повноцінним командним процесом, оскільки кожен спеціаліст фокусується на своїх специфічних завданнях. Проте досвід інклюзивних шкіл свідчить, що без спільної мови і встановлення загальних комплексних цілей щодо включення "особливої" дитини в освітній процес, робота школи в цьому напрямку не може бути успішною.

Особливості групи супроводу в інклюзивному освітньому середовищі включають [2, с. 54]:

- Спільні ціннісні орієнтири у професійній діяльності та включенні дітей з ООП до шкільного середовища.
- Професійна та особистісна підтримка один одного.
- Єдиний філософський та методологічний підхід до роботи з усіма учасниками освітнього процесу.
- Взаємодоповнюваність професійних позицій та знань фахівців у підході до дитини та її сім'ї, тісне співробітництво на різних етапах роботи.
- Використання спільної професійної мови.
- Достовірна інформація про просування дитини, динаміка її розвитку, яку фахівці та вчителі надають один одному, активна участь у формуванні запиту.
- Координація та чітка організація дій як серед фахівців, так і в проблемних, критичних ситуаціях.
- Залучення додаткових методичних, матеріальних та інших ресурсів.
- Участь у широкій професійній спільноті.

Фахівці психолого-педагогічного супроводу освітньої установи виконують такі види діяльності відповідно до своєї професійної підготовки та обов'язків: консультативну, діагностично-аналітичну, розвивальну, корекційну, навчально-виховну, профілактичну, просвітницьку та інші. Усі фахівці, які працюють у школі, що реалізує інклюзивну практику, виконують свою роботу з урахуванням особливостей цього середовища.

Крім виконання своїх специфічних завдань, педагог-психолог, вчитель-дефектолог, вчитель-логопед та соціальний педагог активно сприяють створенню умов для адаптації, навчання та соціалізації дітей з обмеженими можливостями здоров'я в загальноосвітній школі. Усі фахівці психолого-педагогічного

супроводу беруть участь у розробці та реалізації корекційної роботи, включеної до основної освітньої програми початкової загальної освіти та індивідуальної освітньої програми (плану) дитини з ООП.

Для кращого розуміння спільної діяльності вчителя та фахівців супроводу щодо включення "особливої" дитини в інклюзивний клас, розглянемо основні напрямки та специфіку роботи кожного фахівця.

Педагог-психолог у співпраці з фахівцями шкільного психолого-медико-педагогічного консиліуму, використовуючи свої психологічні дослідження:

- Визначає актуальний рівень когнітивного розвитку і зону найближчого розвитку дитини.
- Виявляє особливості емоційно-вольової сфери та особистісні особливості дітей, а також їхню взаємодію з однолітками, батьками та іншими дорослими.
- Встановлює напрямок, характер та терміни корекційно-розвивальної роботи з дитиною (дітьми).
- Працює над гуманізацією соціального середовища, в якому дитина навчається.
- Допомагає вчителю та іншим фахівцям налагодити конструктивну взаємодію з батьками дитини з особливими освітніми потребами, а також батьками інклюзивного класу.
- Підвищує психологічну компетентність вчителів, вихователів, інших фахівців та батьків.
- Надає консультації вчителям, вихователям та батькам учнів.
- Спільно з координатором з інклюзії та адміністрацією школи проводить роботу з профілактики та вирішення конфліктних ситуацій тощо.

Однак, навіть при роботі з інклюзивними класами один фахівець не зможе впоратися з усіма питаннями, пов'язаними з включенням дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу. Основні завдання психолога в школі охоплюють [3]:

- Пояснення вчителям, вихователям та адміністрації школи особливостей поведінки дитини з особливими освітніми потребами та їх причин.
- Допомога у виборі форм і методів взаємодії з цими дітьми.
- Моніторинг адаптації дитини до соціуму.
- Раннє виявлення труднощів як у дитини та її батьків, так і у вчителя та вихователя класу.

Педагог-психолог інклюзивної школи може звернутися до ресурсного центру з розвитку інклюзивної освіти через координатора з інклюзії або безпосередньо. В цих установах можна отримати консультацію фахівців, які спеціалізуються в психолого-педагогічній підтримці "особливих" дітей, відвідати навчальні семінари, запросити фахівців до школи для спостереження, проведення тренінгів, участі в батьківських зборах та спільному міждисциплінарному консиліумі.

Основний спеціаліст, який відповідає за дотримання прав усіх учнів школи, включаючи дітей з особливими освітніми потребами, називається соціальним педагогом. Шляхом проведення соціально-педагогічної діагностики, соціальний педагог визначає потреби дитини та її сім'ї в соціальній підтримці і встановлює напрями допомоги для адаптації дитини до шкільного середовища. Він також збирає інформацію про зовнішні ресурси, такі як служби соціального захисту населення, органи опіки, громадські організації, інші установи, які займаються соціальною підтримкою дітей та осіб з обмеженими можливостями. Соціальний педагог також надає підтримку батькам дитини з особливими потребами в їх адаптації до шкільного співтовариства. Він може сприяти створенню "Батьківського клубу" та розробці інформаційної сторінки на сайті школи, присвяченої інклюзії.

Вчитель-дефектолог займається корекційно-розвитковою роботою, спрямованою на розумовий розвиток дітей з труднощами навчання та формування навчальних навичок у різних навчальних дисциплінах. Він проводить діагностичне обстеження цих дітей, визначає їх рівень розумового розвитку, мотивацію до навчання, сприйнятливість до допомоги, досягнення у навчанні та інші показники. На основі результатів обстеження вчитель-дефектолог спільно з іншими фахівцями встановлює обсяг та зміст корекційної роботи та проводить індивідуальні та групові заняття. Він також співпрацює з учителем, педагогом супроводу та логопедом, обговорюючи прогрес учня під час уроків і занять та шляхи подолання труднощів навчання. Вчитель-дефектолог надає методичну допомогу учителю інклюзивного класу щодо адаптації освітніх програм до можливостей дитини та сприяє успішному навчанню та соціалізації дитини з обмеженими можливостями здоров'я.

Вчитель-логопед проводить дослідження усного та письмового мовлення учнів і порівнює його з нормою для їх віку. На основі цих даних він встановлює клініко-педагогічний діагноз мовного порушення і розробляє програми або плани корекційно-логопедичного навчання для дітей, які потребують логопедичної допомоги. Вчитель-логопед проводить індивідуальні та групові заняття з корекції усного та письмового мовлення з використанням матеріалу з гуманітарних навчальних предметів. Він співпрацює з учителем інклюзивного класу, дефектологом та тьютором з метою забезпечення правильного мовного режиму, збагачення словникового запасу та розвитку комунікативних умінь учнів. Вчитель-логопед також надає консультаційну та просвітницьку підтримку вчителям та батькам учнів.

Координатор з інклюзії (методист) відіграє важливу роль у включенні дітей з обмеженими можливостями здоров'я в освітнє середовище школи. Він організовує спеціальні умови для адаптації, навчання та соціалізації таких учнів і координує діяльність педагогічного колективу в цьому напрямку. Координатор є основним посередником і помічником вчителя при організації освітнього процесу в інклюзивному класі. Він спирається на запити вчителя, його ініціативу та інформацію про стан, успіхи та

проблеми дитини з особливими потребами та всього класу. Крім того, вчитель є повноправним учасником міждисциплінарної команди фахівців, які займаються психолого-педагогічним супроводом дитини з особливими освітніми потребами та співпрацюють з її сім'єю та іншими учасниками освітнього процесу. У процесі включення дитини з особливими потребами до загальноосвітнього класу також активно задіяні координатор з інклюзії і тьютор, який є помічником вчителя і працює з одним або декількома дітьми [1, с. 24].

Висновки. Враховуючи викладене, було розглянуто функцію кожного учасника групи супроводу в організації загального освітнього процесу в інклюзивному середовищі. У подальшому, вважаємо за необхідне сконцентрувати увагу на аналізі їхньої взаємодії поміж собою та з учасниками освітнього процесу, які не входять до складу групи супроводу, зокрема – з вчителями, що дозволить підвищити ефективність процесу навчання.

Література:

1. Данілавічютє Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Київ: вид. гр. «А.С.К.», 2012. 360 с.
2. Єфімова С. М. Як зробити школу інклюзивною? Досвід проектної діяльності: методичний посібник. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. 152 с.
3. Луценко І. В., Найда Ю. М. Диференційоване викладання: реалізація підходу. Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-30566945 (дата звернення 19.06.2023 р.)

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент, Іванова Дора Георгіївна.

Ірина Садова, Марія Любінська, Віктрія Полончак
(Дрогобич, Україна)

ВИДАТНІ ВЧЕНІ ПРО ІНКЛЮЗИВНУ ОСВІТУ

Постановка проблеми. Аналіз наукових джерел засвідчує, що виникнення соціального та освітнього феномену «інклюзивна освіта» пов’язано зі зміною у ставленні суспільства до осіб з особливими освітніми потребами. За різними даними в Україні чисельність таких осіб щороку збільшується, частина дітей не навчається у закладах освіти за місцем проживання та не перебуває в інклюзивному просторі. В суспільстві резонанс викликає організація спільної освіти учнів з особливими освітніми потребами та їх здорових однолітків, широко дискутується ефективність інклюзії.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Особливості інклюзії є предметом досліджень вчених різних галузей науки. Дослідники виокремлюють компоненти та визначають стратегії ефективного здійснення цього феномену крізь призму педагогіки (Ш. Амонашвілі, Я.А. Коменський, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський,О. Сухомлинська, О. Савченко, С. Сисоєва, В. Кремень, О. Вишневський, М. Євтухта ін.); психології (Л. Виготський, Г. Костюк, М. Савчин, М. Ярмаченко та ін.). Однак серед вчених немає єдиного підходу щодо необхідності реалізації інклюзивної освіти у закладах освіти. У зв’язку з цим у контексті дослідження будемо послуговуватися спадщиною основоположників педагогіки та психології.

Мета статті – звернення до світового та вітчизняного досвіду у царині інклюзивної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Знаний чеський вчений Ян Амос Коменський був одним із перших, хто звернув увагу на необхідність соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. З-поміж таких дітей він виокремлював шість типів, що відрізняються один від одного ступенем розумового розвитку й особливостями характеру, а також наголошував, що всі вони мають право на навчання (Садова, 2020: с. 132). При цьому, Я.А. Коменський закликав використовувати компенсаційну спроможність збережених органів і систем неповносправних осіб. Педагог зауважував: «Хто за природою повільніший, той тим більше потребує допомоги. І не знайти такого, якому б не допомогла в цьому освіта» (Коменський, 1955: с. 206-207).

Доцільність спільного навчання здорових дітей і дітей з порушеннями розвитку обґрунтовано у «Великій дидактиці» Я.А. Коменського, де з цього приводу зазначається: «Цим недолікам у здібностях швидше можна зарадити, поки вони нові... Необхідно налагодити такий порядок, щоб повільні перебували поруч із швидкими, нездібні – з більш тямущими, вперті – зі слухняними і щоб усі керувалися одними й тими ж настановами та прикладами» (Коменський, 1955: с. 133).Таке своєрідне «перемішування» педагог допускав не тільки щодо місця навчання, а й стосовно допомоги з боку вчителя та фізично здорових дітей.

Інклюзія була сферою педагогічної діяльності В. Сухомлинського, у його школі навчалося понад сотню дітей з особливими освітніми потребами. Педагог зазначав: «Знедолена дитина не повинна знати, що вона малоздібна, що в неї слабкий розум. Виховання такої дитини має бути у сто разів уважнішим, чуйнішим, дбайливішим» (Сухомлинський, 1977: с. 590).

В. Сухомлинський наголошував: «Вчити і виховувати цих дітей треба у загальноосвітній школі; створювати для них якісь спеціальні навчальні заклади немає потреби. Це діти – не виродливі, а найтендітніші, найніжніші квіти в безмежно різноманітному квітнику людства. Не їхня провина, що вони

приходять у школу кволими, слабкими, з недостатньо розвиненою здатністю до розумової праці» (Сухомлинський, 1977: с. 85-86).

Освітні ідеї С. Русової щодо інклюзії ґрунтувалися на ідеях свободи, передбачали визнання індивідуальності. Вчена наполягала, що дітей з порушеннями не слід ізолювати від ровесників, а максимально розвинути їхні «приспані» здібності (Русова, 1966: с. 90).

Одним із яскравих зразків гуманної освітньої інклюзії є педагогічна практика Шалви Олександровича Амонашвілі, який був глибоко переконаний у тому, що «західний досвід інклюзивної освіти доцільний для тих дітей, які мають шанс реалізувати себе в суспільстві. Інші діти при цьому вчитимуться жити з ними разом, піклуватися про них. Решта потребують особливої турботи, індивідуального підходу. Багато з таких дітей ніколи не зможуть утримувати себе. Тут державі доведеться нести витрати. Але це наш обов'язок» (Амонашвілі, 1983: с. 54).

Окрім того, Ш. Амонашвілі обґрунтовує важливість позитивного налаштування на успіхи дитини, глибокої віри в неї. Як пише педагог-новатор: «У твердженні «Дитина не зможе!» я вбачаю, найімовірніше, не захист дітей від посягань на природний перебіг їх розвитку, а ігнорування їхніх дійсних здібностей. «Дитина не може», як правило, означає не стільки обмеженість задатків самої дитини, скільки обмеженість наших уявлень про неї» (Амонашвілі, 1983: с. 95).

У монографії «Добридень, діти!» Ш. Амонашвілі неодноразово акцентує увагу на потребі індивідуального підходу до дітей з ООП, необхідності розвитку талантів й особистісних здібностей кожного учня: «Чи не змушує нас червоніти перед дітьми те, що ми самі не змогли пізнати психологію кожної дитини, особливо тих, кого так просто залічуємо до «кволих» «слабких», «відстаючих»; не змогли знайти для останніх таку популярну в сучасній науці оптимальну індивідуальну методику?» (Амонашвілі, 1983: с. 96).

Абсолютно неприйнятними, такими, що принижують гідність дитини, автор вважає традиційні дискримінаційні терміни для учня з ООП: «Я не хочу назвати тебе слабким, розумово відсталим: не люблю такі вирази. Краще назву слабкою мою методику, що не спрацювала щодо тебе» (Амонашвілі, 1983: с. 94).

З огляду на предмет наших наукових студій особливо актуальними для сучасних дослідників інклюзивної освіти є ідеї та рекомендації відомого психолога-експериментатора Л. Виготського. Чимало його концепцій «випередили час», зокрема щодо необхідності: а) навчання дітей із психофізичними порушеннями в закладах загальної освіти та взаємодії зі здоровими однолітками; б) ранньої діагностики, корекції і своєчасного попередження т. зв. «соціальних вивихів» (феномен «випадання дитини» з культури); в) комплексного підходу до вивчення таких дітей; г) інтеграції спеціальної і загальної освіти; ґ) соціальної компенсації дефектів у зазначеної категорії осіб; д) забезпечення різнобічного розвитку особистості; е) урахування в роботі серед учнів з ООП зони найближчого розвитку (Виготський, 1983: с. 7).

На основі емпіричних досліджень Л. Виготський дійшов закономірного висновку про необхідність навчання дітей з ООП у середовищі здорових ровесників: «Надзвичайно важливо з психологічного погляду не замикати дітей в особливі групи, а якомога ширше практикувати їх спілкування з іншими дітьми». Видатний психолог спростував «...глибоко антипедагогічне правило, згідно з яким ми, з метою зручності, підбираємо однорідні колективи дітей. Роблячи це, ми заперечуємо не тільки природні тенденції в розвитку цих дітей, але, що набагато важливіше, позбавляємо їх колективної співпраці та спілкування з іншими дітьми, посилюємо, а не полегшуємо найвагомішу причину недорозвинення їх вищих функцій» (Виготський, 1983: с. 209).Учений неодноразово наголошував, що спеціальна школа не виводить дитину з ізольованого світу, а навпаки, розвиває в ній навички, які призводять до ще більшої ізоляції (Виготський, 1983: с. 56). Як бачимо, вчений одним із перших намагався обґрунтувати ідею спільного навчання здорових і дітей з проблемами психофізичного розвитку.

На нашу думку, велику цінність має висновок Л. Виготського про те, що педагоги, розглядаючи сліпоту, глухоту, інтелектуальну недостатність тільки як фізичні і психічні розлади, ігнорують головне – їхню соціальну сутність. У цьому контексті вчений зазначає: «Будь-який тілесний недолік – чи то сліпота, глухота або вроджене слабоумство – не тільки змінює ставлення людини до світу, але, передовсім, позначається на відносинах із іншими. Органічне порушення реалізується як соціально ненормальна поведінка» (Виготський, 1983: с. 62).Звідси, на його глибоке переконання: «Імовірно, людство переможе раніше або пізніше і сліпоту, і глухоту, і слабоумство. Але набагато раніше воно переможе їх соціально і педагогічно, ніж медично та біологічно» (Виготський, 1983: с. 72).

Особлива роль Л. Виготському належить у розробленні наукових засад діагностування дітей з ООП. Він розглядав особистість дитини в нерозривному зв'язку з тим впливом, який чинять на неї виховання, навчання і довкілля. На жаль, далеко не всі наукові положення та методологічні підходи до діагностики відхилень у розвитку, що їх свого часу розробили Л. Виготський, С. Рубінштейн та ін., використовуються у сучасній інклюзивні практиці. Часто діагностування такої дитини здебільшого здійснюється на «інтуїтивно емпіричному рівні» і залежить від досвіду та кваліфікації педагогів. І все ж, ідеї та рекомендації Л. Виготського та інших відомих вчених не втратили новизни й актуальності, про що свідчить їх активний розвиток у сучасних психолого-педагогічних студіях (Садова, 2020: с. 92).

Висновки. Аналіз спадщини вчених дає змогу зробити висновки, що в дослідженнях з'ясовано детермінанти становлення інклюзії, розкрито історичні, психолого-педагогічні її аспекти, що ґрунтуються на концептуальних засадах. Проте, незважаючи їх на наукові розробки, залишається суперечливе ставлення

щодо необхідності впровадження цього підходу в освітню практику. Через це проблема інклюзивної освіти потребує подальшого системного дослідження.

Література:

1. Амонашвілі Ш.О. (1983). Добрий день, діти!: посібник для вчителя. М. 208 с.
2. Выготский Л.С. (1983).Собрание сочинений: в 6 т. М.: Педагогика, 1983. Т. 5: Основы дефектологии / под ред. Т.А. Власовой. 368 с.
3. Коменський Я.А. (1955). Вибрані педагогічні твори. М.: Учпедгіз. 651 с.
4. Русова С. (1966). Вибрані педагогічні твори. Київ: Освіта. 304 с.
5. Садова І. (2020). Інклюзія у закладах загальної середньої освіти України: тенденції розвитку: монографія. Дрогобич: Посвіт. 448 с.
6. Сухомлинський В.О. (1977). Вибрані твори: в 5-ти т. Київ: Радянська школа. Т. 5. 639 с.

Тетяна Шевченко
(Суми, Україна)

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

Розвиток українського суспільства вимагає визначення критеріїв за якими буде відбуватися майбутнє освіти як життєвої необхідної умови забезпечення основних складових будівництва держави Україна, реального права громадян на здобуття якісної базової та повної загальної середньої освіти, здобуття професії.

Теорія іміджу освітнього закладу з'явилася на Заході в 60-ті роки. Її поява зумовлена необхідністю протидії рекламній діяльності конкурентів. Суть теорії, обґрунтованої визнаним фахівцем реклами Д. Огілві, полягала в тому, що для успішної реалізації товару важливіше створювати у свідомості споживача позитивний образ певного товару, аніж надавати інформацію про окремі специфічні його властивості.

Американський економіст Болдуїнг в 60-х роках XX століття ввів в діловий оборот поняття "імідж" і обґрунтував його користь для ділового досягнення успіху. Потім імідж, як специфічний феномен, був узятий на озброєння політологією – фахівці побачили в ньому важливий напрям своєї роботи.

У 70-ті роки теорія іміджу трансформувалася в теорію бренд – іміджу, тобто створення образу не просто окремих товарів, а їхніх груп або товарних угрупувань, об'єднаних певним товарним знаком Ця теорія обґрунтувала технологію бренди гу.

Аналіз літератури з комплексу питань розроблення та становлення іміджу навчальних закладів засвідчив, що наразі є проблема іміджевої політики стосовно закладів освіти, підготовка керівників навчальних закладів до цілеспрямованої роботи щодо визначення іміджу та його розвитку.

Модернізувати навчальний заклад не означає оновити всі компоненти його діяльності та знайти нові розв'язки старих проблем, але можна запропонувати свіжі ідеї, реалізація яких вдихне сили в його подальше життя.

Побудова іміджу навчального закладу має цілеспрямовано задані характеристики, що психологічно впливають на конкретні групи учнів та їх батьків, а це передбачає вирішення низки завдань:

- вивчення суспільної думки всередині навчального закладу з метою з'ясування задоволеності вчителями, учнями, батьками;
- розповсюдження новин, пов'язані із розвитком інноваційних процесів;
- розробляння, впровадження педагогічних новинок;
- забезпечення наявності подій у діяльності навчального закладу – встановлення ефективного зворотного зв'язку із зовнішнім середовищем. Вирішення цього завдання є реалізація одного із постулатів формування суспільної думки: "Думку більше визначають події, ніж слова".

С. Сушко в роботі "Сучасна модель управління гімназією" виділяє такі напрями формування позитивного іміджу закладу освіти:

- внутрішній – у процесі формування творчого середовища та соціально-психологічного настрою в колективі, а саме: обґрунтування та впровадження інноваційних підходів до діяльності членів адміністрації, вчителів, учнів, (конкурси), презентації тощо);формування творчої команди, налагодження оптимальних міжособистісних відносин у колективі, становлення духу навчального закладу, почуття патріотизму у вчителів та учнів;
- зовнішній – під час взаємодії закладу освіти із соціальним середовищем, у формі одягу, бланків, грамот, перехід із одного ступеня навчання на інший; оформлення приміщення, підготовка ділових паперів, інформаційних проектів, буклетів, презентацій навчального закладу, розробляння проекту його розвитку).

Також окреслюються такі етапи формування позитивного іміджу навчального закладу:

- початковий імідж (створення особистого іміджу керівника, власної концепції закладу освіти, яка приваблювала б новизною й актуальністю; робота з кадрами, їх відбір і розстановка, укладання угод з вишами, створення оптимальних умов, які забезпечували б універсальність та елітарність освіти);
- прогресивний імідж (заходи щодо створення реклами через засоби масової інформації);

• сталий імідж (стійка позитивна суспільна думка, сформована за допомогою фактичних даних за підсумками високих результатів навчання; акредитація чи ліцензування державної програми; загальновизнана популярність).

Імідж закладу освіти складається із певного набору пов'язаних між собою компонентів: імідж керівника, імідж учителя, імідж учня та випускника, репутація закладу, візуальний імідж закладу.

З погляду формування позитивного іміджу навчального закладу наведені структурні компоненти потребують більш детального розгляду.

Дуже часто думку оточення про освітній заклад формують на підставі багатьох факторів, але найпершим є імідж директора навчального закладу. У процесі управління керівник здійснює конкретні функції, серед яких: організація та планування діяльності колективу і власної роботи; розподіл завдань та інструктаж колег, контроль за ними; підготовка та читання звітів, перевірка й оцінювання результатів роботи; ознайомлення з усіма новинками у світі бізнесу, техніки, технології висування на розгляд нових ідей, пропозицій, та багато інших завдань.

Керівник навчального закладу здійснює управлінську діяльність через систему відносин із дітьми, батьками, колективом працівників, адміністративними та контрольними інстанціями, різними громадськими організаціями. Зрозуміло, що ці люди певним чином аналізують і оцінюють роботу керівника. Імідж керівника насамперед поєднує харизму, зовнішність та управлінську культуру (професійні здібності).

Особистий імідж у педагогічній сфері роботи є базою, а зовнішній - надбудовою. Це пов'язано з тим, що на відміну від політичної сфери діяльності, шоу-бізнесу тощо, які не мають постійної аудиторії, керівник освітньої установи задіяний у довготривалому безпосередньому контакті з відносно стабільним колективом, який має постійну можливість співвідносити відповідність його зовнішнього образу та внутрішніх якостей, що вимагає від нього як педагога високих моральних і психічних характеристик.

Особисте значення для керівника має мовлення, оскільки воно демонструє інтелектуальні здібності, тому працює на його імідж, в нашому контексті ще і на імідж освітньої установи. Від того, наскільки значним є активний словник керівника, настільки він уміє використовувати мовні засоби залежно від мети спілкування, змісту та умов, буде зроблено висновок стосовно рівня культури і освіти закладу.

Приділяючи увагу іміджу вчителя, слід насамперед пам'ятати, що професія педагога – особлива. Учителі завжди на очах, поруч із ними завжди перебувають батьки, учні, колеги. Педагог навчає учнів і тоді, коли мовчить, навчаючи своїм поглядом, поведінкою, ставленням до них.

Досягнення учнів та випускників мають велике значення для іміджу навчального закладу, бо вони перші повідомляють своїм однолітками, батькам і діляться своїми враженнями у соціальних мережах тім самим демонструючи рівень своєї вихованості у громадських місцях, а випускники школи – головні "піарники" свого освітнього закладу.

Для батьків, які обирають навчальний заклад своєї дитини має значення якість освітніх послуг, а цей показник певною мірою можна оцінити за відсотком випускників, які вступили до ВНЗ.

Під час створення іміджу навчального закладу чималої уваги надають самій будівлі її прилеглій території. Психологічну атмосферу в школі учень має сприймати як цікаве доповнення та продовження життя в сім'ї та суспільстві, як своєрідну творчу роботу.

Естетичний розвиток – є необхідним компонентом гармонійного розвитку особистості.

На візуальний імідж освітнього закладу впливає його атрибутика: прапор, гімн, емблема, форма, щоденники тощо. У проспектах, буклетах, листівках, які випускає навчальний заклад, має бути логотип, який якнайкраще відповідає назві та завданням.

Сучасні навчальні заклади потребують відповідне матеріально – технічне забезпечення (наявність у достатній кількості комп'ютерів, доступу до мережі Інтернет, сучасним технічним засобам: проекторам, ноутбукам, мультимедійним дошкам, планшетам тощо).

Створення іміджу за своєю психологічною сутністю є процесом двосторонньої взаємодії, в якому активну роль відіграє як освітній заклад, імідж-образ якого створюють, так і громадськість, яка сприймає цей імідж.. Тому цілком природно, що в усьому світі гімназії, ліцеї, школи, коледжі, вищі навчальні заклади ретельно формують, зберігають і удосконалюють свій імідж.

Основні показники іміджу – це загальна популярність, репутація, швидкість реагування на соціальне замовлення, надійність, конкурентоспроможність.

Отже, імідж освітнього закладу – це складне явище, яке містить чимало чинників. Метою формування позитивного іміджу закладу освіти є підвищення конкурентоспроможності, залучення інвестицій, установлення та розширення партнерських зв'язків. Знання особливостей структурних компонентів іміджу закладу дозволяє свідомо та цілеспрямовано формувати його позитивний імідж.

Література:

1. Зуєвська І. Критерії ефективності позитивного іміджу школи // Директор школи. – 2006. – №2 (386). – С. 10-13
2. Ковалева И. Имидж руководителя школы // Імідж сучасного педагога. – 2002. – №2. – С.10-12
3. Лаврук В. Учителем школа стоїть // Директор школи. – 2006. – № 9 (393). – С. 3-15

4. Мармаза О. І. Використання потенційних можливостей іміджології в управлінні закладами освіти [Текст]/ О. І. Мармаза // Управління школою. – 2009. -№19 – 21. – С. 55-59.
5. Журавлев Д. Имидж учителя – необходимость или дань моде? // Народное образование. – 2003. – №7. – С. 213-218
6. Зоц В. Школа модульного типу як демократична форма організації навчання // Рідна школа. – 1996. – №10. – С. 25-28

СЕКЦІЯ: СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

А.І. Вакулко, І.А. Черняк
(Рівне, Україна)

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС І ВПЛИВ НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Технологічний прогрес у сучасному світі швидко розвивається і має значний вплив на аспекти життя різних людей. Від інформаційних технологій до біотехнологій та енергетичних розробок, технології змінюють спосіб, яким ми живемо, працюємо та взаємодіємо з оточуючим світом. У цій науковій статті ми досліджуємо основні виклики, з якими стикається сучасне суспільство внаслідок технологічного прогресу, а також розглянемо перспективи, які він відкриває для майбутнього розвитку.

Виклики технологічного прогресу

1.1 Етичні питання

Один з головних викликів технологічного прогресу - це поява етичних ділем, пов'язаних з новими технологіями. Наприклад, розвиток штучного інтелекту та автономних систем вирішення питань щодо приватності, безпеки та відповідальності. Як ми можемо забезпечити, щоб штучний інтелект прийняти етичні рішення? Як ми можемо захистити наші дані та персональну інформацію в цифровому світі?

1.2 Вплив на робочі місця

Розвиток автоматизації та робототехніки має потенціал змінити ландшафт праці. Деякі робочі місця можуть бути замінені автоматизованими системами, що призводить до змін у зайнятості. Це ставить перед суспільством виклики, пов’язані з перекваліфікацією працівників, соціальним захистом та створенням нових робочих місць, що відповідають новим вимогам технологій.

Перспективи технологічного прогресу

2.1 Прогнозування та медична діагностика

Застосування штучного інтелекту, великих даних та машинного навчання відкриває нові можливості в галузі прогнозування. Ми можемо більш точно передбачити погоду, економічні тенденції та епідеміологічні вибухи. Крім того, ці технології допомагають покращити медичну діагностику та розробити нові ліки, забезпечуючи кращу охорону здоров’я та підвищуючи тривалість та якість життя.

2.2 Стійкість та енергетика

Технологічний прогрес також відкриває широкі перспективи для сталого розвитку. Розвиток відновлюваної енергії, енергоефективних систем та зелених технологій зменшить негативний вплив на навколишнє середовище і забезпечить постійну енергетичну базу для майбутніх поколінь. Застосування сонячних батарей, вітроенергетики та електромобілів прискорює перехід до екологічно чистих джерел енергії та зменшує залежність від викопних палив.

2.3 Глобальні виклики та можливості

Технологічний прогрес відкриває можливості для розв'язання глобальних проблем, з якими стикається сучасне суспільство. Наприклад, використання технологій у сільському господарстві може забезпечити більшу продуктивність та ефективну систему виробництва, що сприятиме боротьбі з глобальним голодом та забезпечує продукцію для народонаселення. Технології також можуть допомогти у боротьбі зі зміною клімату, забезпечуючи інноваційні рішення для зменшення викидів парникових газів та пристосування до зміни клімату.

Висновок

Технологічний прогрес має значний вплив на сучасне суспільство, створюючи як виклики, так і перспективи. Ідентифікація та вирішення етичних питань, пов'язаних з новими технологіями, є необхідним завданням. Крім того, суспільство повинно шукати рішення для забезпечення адаптації працівників до змін у робочому середовищі та сприяти сталому розвитку. Розумне використання технологій допоможе створити майбутнє, де люди та технології співіснують в гармонії, сприяючи просунутому та стійкому суспільному розвитку.

Література:

1. Форд, М. (2015). Розвиток роботів і майбутнє роботи. Економічний журнал, 125 (586), 141-157.
2. Бриньольфссон, Е., і Макафі, А. (2014). Друга епоха машин: робота, прогрес і процвітання в час блискучих технологій. WW Norton&Company.
3. Програма розвитку ООН. (2021). Звіт про людський розвиток 2020: наступний рубіж: людський розвиток і антропоцен. Отримано з http://hdr.undp.org/en/2020-report
4. Всесвітній економічний форум. (2020). Звіт про глобальну конкурентоспроможність 2020. Отримано з http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf

Науковий керівник:
викладач Черняк Тетяна Григорівна.

Владислав Жовнір, Максим Мельничук
(Рівне, Україна)

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

У сучасному цифровому світі інформаційна безпека стає все більш важливою проблемою для країн та їх громадян. Україна, як суверенна держава, також не залишається осторонь цих викликів. Інформаційна безпека стає стратегічним питанням, яке потребує комплексного підходу та ефективних заходів.

Проблема інформаційної безпеки іде у ногу разом із розвитком нашого суспільства. За останні два десятиліття доступ до інформації через глобальну мережу змінила наш темп життя. Так, безсумнівно, доступ до потрібних даних тепер навіть для звичайного користувача звична справа, але також зараз гостро постає питання викрадення персональної інформації. Тому проблема «безпеки» зараз як ніколи актуальна. Окрім військової та військово-політичної сфери, вона також поширилась на області правових, культурних, екологічних та інформаційних відносин [2].

Для нашої держави забезпечення інформаційної безпеки стоїть особливо гостро, що можна пояснити наявністю таких проблем як: існування економічної кризи, порушення прав людини та громадянина в України, зростання рівня злочинності та корупції, поширення тероризму, незадовільний стан довкілля, ускладнена демографічна ситуація.

На сучасному етапі розвитку України вирішення питання саме інформаційної безпеки є одним із факторів успішного розвитку держави, оскільки відсутність теорико-правових досліджень питань місця та ролі, функцій та повноважень органів державної влади в системі забезпечення інформаційної національної безпеки України зумовлює ріст саме інформативної злочинності, яка насамперед посягає на інтереси держави.

Загрози в інформаційній сфері тісно переплітаються з інформаційною безпекою держави. Аналіз сучасного стану інформаційного простору нашої держави свідчить про те, що рівень інформаційної безпеки, за окремими показниками, наближається до критичної межі, за якою може настати втрата демократичних принципів, та, у гіршому випадку – повернення до авторитаризму та міжнародна ізоляція України.

Інформаційна безпека є інтегрованою складовою національної безпеки і її розглядають як пріоритетну функцію держави [1]. Інформаційна безпеки, з одного боку, передбачає забезпечення якісного всебічного інформування громадян та вільного доступу до різних джерел інформації, а з іншого – це контроль за непоширенням дезінформації, сприяння цілісності суспільства, збереження інформаційного суверенітету, протидія негативним інформаційно-психологічним пропагандистським впливам та захист національного інформаційного простору від маніпуляцій, інформаційних війн та операцій. Рішення комплексної проблеми інформаційної безпеки дасть змогу як захистити інтереси суспільства і держави, так і гарантувати права громадян на отримання всебічної, об'єктивної та якісної інформації.

Увага до проблем гарантування інформаційної безпеки України зумовлена антиукраїнськими впливами, які пропагують ідеї сепаратизму, національної ворожнечі, насильства і, як не як, це є спробами руйнування національної ідентичності України, знищення міжнаціональної злагоди та посягання на конституційний лад України. В умовах війни проблема гарантування національної безпеки актуалізується. З боку Російської Федерації відбувається інформативна експансія, а технології російських інформаційно – психологічних операцій спрямовані на забезпечення домінування в українському інформаційному просторі та на утримання медійної переваги. Через російські пропагандистські кампанії відбувається вплив не лише на суспільну свідомість громадян України, а й на світову громадськість.

На жаль, Україна стала об`єктом інформаційно-психологічних впливів, операцій, війн та її інформаційна безпека зараз під великою загрозою. Рівень інформаційної безпеки держави, значною мірою, зумовлений рівнем її інформаційної інфраструктури. Низький загальний рівень інформаційної інфраструктури України сприяє експансії іноземними компаніями ринку інформаційних послуг, що створює сприятливі умови для перерозподілу ефірного часу на користь іноземних програм, окремі з яких засмічують український інформаційний простір своїм баченням подій, пропагують спосіб життя та традиції, тим самим деструктивно впливаючи на суспільство і державу, руйнуючи морально-етичні основи генофонду української нації. Недостатній професійний, інтелектуальний і творчий рівень вітчизняного виробника інформаційного продукту та послуг, його неконкурентоспроможність не лише на світовому ринку, а й в Україні, призводить до того, що українська аудиторія, природно, віддає перевагу іноземним інформаційним програмам [5]. Недостатній контроль з боку держави за дотриманням законів України політичними силами, ЗМІ та окремими особами, які займаються підприємницькою діяльністю в інформаційній сфері, призводить до того, що нині трапляються непоодинокі випадки надання ефірного часу теле- та радіопрограмам, спрямованим на руйнування моральних цінностей, свідомості української нації.

До загроз національній безпеці України в інформаційній сфері також варто зарахувати: прояви обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації; викривлення, спотворення, блокування, замовчування упереджене та тенденційне висвітлення інформації; несанкціоноване її поширення; відкриту дезінформацію; інформаційну експансію з боку інших держав та руйнівне інформаційне вторгнення у

національний інформаційний простір, коли країни з потужнішим інформаційним потенціалом отримали можливість розширити свій вплив через ЗМІ на населення і громадськість менш потужної держави; виникнення і функціонування у національному інформаційному просторі держави непідконтрольних й інформаційних потоків; поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості; повільність входження України у світовий інформаційний простір; невиваженість державної інформаційної політики та відсутність необхідної інфраструктури в інформаційній сфері; розміщення дезінформації в Інтернеті [4].

Отже, національний інформаційний простір України, на жаль, зазнає суттєвих загроз, викликів, які становлять небезпеку функціонування держави, її політичного та економічного розвитку, інтеграції у європейські та євроатлантичні структури [3].

Інформаційна безпека України залишається актуальною та невід'ємною частиною національної безпеки. Заходи, які вживаються для забезпечення інформаційної безпеки, стають все більш складними та вимагають постійного оновлення та адаптації до нових викликів. Україна продовжує розвивати свої кіберзахистові та інформаційні можливості, дотримуючись принципу твердості та розумного підходу у забезпеченні безпеки своїх громадян та національних інтересів [2].

Література:

1. Герасименко В.А.Захист інформації в автоматизованих системах обробки даних. В 2-х кн. – М., 1994.
2. Гордієнко, С. Г. Теорія та практика діяльності державних та недержавних структур із захисту інтелектуальної власності в Україні в сучасних умовах [Електронний ресурс]: курс лекцій / С.Г. Гордієнко; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 4,04 Мбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2011. – 496 с. – Назва з екрана. Електронний ресурс: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/17634
3. Давидовский А.И., Максимов В.А. Введение в защиту информации // Интер компьютер, 1990. - № 1. – С. 17-20.
4. Климчук В. Інформаційні технології та тенденції розвитку міжнародної інформації [Текст] / В. Климчук // Вісн. Кн. Палати. – 2006. – №6. – С. 15-18.
5. Організаційно-правові основи захисту інформації з обмеженим доступом: навч. посібник / А.Б. Стоцький, О.І. Тимошенко, А.М. Гуз та ін.: за заг. ред. В.С. Сідака. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. – 232 с.

Науковий керівник:
викладач математичних дисциплін Юхимчук Юлія Петрівна.

Марина Курілко
(Вінниця, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ IP-ТЕЛЕФОНІЇ: SIP ТА IMS

Ще не так давно обговорювана концепція мереж майбутнього, що позначається абревіатурою NGN (*Next Generation Network*), поступово перетворилась в концепцію IMS *(IP Multimedia Subsystem)*. Операторам мобільного зв'язку концепція IMS дозволить ефективно впроваджувати інноваційні мультимедійні послуги з використанням уніфікованої архітектури та сервісних платформ. В той же час, для операторів фіксованого зв'язку IMS дозволяє оптимальним чином інтегрувати телефонний сервіс в IP-інфраструктуру, не просто надаючи своїм абонентам послуги VoIP, але і пропонувати широкий вибір мультимедійних послуг, які можуть бути впроваджені завдяки стандартним компонентам IMS. Можливість передачі мультимедійного трафіку з бажаною якістю забезпечує протокол SIP, особливість якого є встановлення сесії для обміну даними з резервуванням полоси пропускання на весь час обміну.

Сервісна архітектура IMS представляє собою набір логічних функцій, які можна розділити на три рівні: рівень абонентських пристроїв та шлюзів, рівень керування сеансами та рівень додатків.

На рівні абонентських пристроїв та шлюзів ініціюється та термінується сигналізація SIP, що необхідна для встановлення сеансів і надання базових послуг, таких як перетворення мови із аналогової або цифрової форми в пакети з використанням протоколу RTP (*Realtime Transport Protocol*). На цьому рівні функціонують медіашлюзи, що перетворюють базові потоки VoIP в телефонний формат TDM при взаємодії з традиційними мережами. Один медіа-сервер може працювати на потреби декількох сервісів, що забезпечує можливість значної оптимізації мережевої інфраструктури.

На рівні керування викликами і сеансами розміщена функція керування викликами і сеансами CSCF (*Call Session Control Function*), який реєструє абонентські пристрої і направляє сигнальні повідомлення протоколу SIP відповідних серверів додатків. Функція CSCF взаємодіє з рівнем транспорту та доступу для забезпечення якості обслуговування по всіх сервісах.

Наступний рівень містить сервери додатків, які забезпечують обслуговування кінцевих користувачів. Архітектура IMS і сигналізація SIP забезпечують можливість підтримки широкого спектру телефонних та інших серверів додатків. Так, розроблені стандарти SIP для сервісів телефонії і сервісів IM (*Instant Message*). Сервер телефонних додатків TAS (*Telephony Application Server*) приймає і оброблює

повідомлення протоколу SIP, а також визначає, яким чином має бути ініційований вихідний виклик.

Прикладний рівень може містити автономні незалежні сервери, що надають додаткові послуги на будь-якій стадії обслуговування виклику. До таких послуг відносяться: набір номеру, послуги голосової пошти, авто- інформаційні послуги IVR *(Interactive Voice Response)*, послуги інтелектуальної маршрутизації (VPN, віртуальний номер і т.д.), послуги зв'язку на передплатній основі або за передплатними сервісними телефонними картами, блокування вхідних та вихідних викликів.Також на прикладному рівні можуть знаходитись сервери додатків SIP, що не використовують модель телефонного виклику. Такі сервери взаємодіють з клієнтами абонентських пристроїв для надання сервісів присутності, IM, PTT (*Push-to-Talk*) та ін.

Основним протоколом для взаємодії мережевих елементів в рамках концепції IMS був обраний протокол SIP *(Session Initiation Protocol),* завдячуючи властивими йому простоті, гнучкості та гарній розширюваності. IMS включає багато серверів додатків, що надають як звичайні телефонні послуги, так і нові сервіси (обмін миттєвими повідомленнями, миттєвий багатоточковий зв'язок, передача відеопотоків, обмін мультимедійними повідомленнями та ін.).

Архітектура IMS розроблялась для використання в мережах пересувного зв'язку третього покоління. Підтримка протоколу SIP надає можливість використовувати єдиний підхід до реалізації додатків та здійснення доступу, а також інтегрувати додатки, що надаються сторонніми компаніями (наприклад, контент-провайдерами).

Інтенсивний розвиток великого числа додатків, що використовують SIP, викликав необхідність збудування масштабованої мультисервісної інфраструктури, яка розділяла би транспортний рівень, рівень послуг і рівень керування.

Принцип, на якому базується концепція IMS, полягає в тому, що доставка будь-якої послуги жодним чином не співвідноситься з комунікаційною інфраструктурою. Він дозволяє реалізовувати незалежний від технології доступу відкритий механізм доставки послуг, що дає можливість задіяти в мережі додатки від сторонніх постачальників послуг.

Використання SIP надає можливість перейти до горизонтальної схеми організації послуг та підтримувати різні технології доступу.

Протокол SIP (конкретно додаток SIP Proxy), при такій схемі по-перше, стає містком між всіма задіяними протоколами доступу, по-друге, маскує для користувача механізми, що використовуються для реалізації його потреб. Така сервісна “розшарка” ховає від абонента різницю між послугами, що надаються, наприклад, у мережі безпровідного доступу, та послугами, що надаються в мережі кабельного телебачення або використовують мережі доступу на основі DSL, а також Ethernet.

Передбачено два типи прокси серверів – із збереженням стану *(stateful)* та без збереження стану *(stateless).*

Сервер першого типу дозволяє надавати більшу кількість послуг, але працює повільніше ніж сервер другого типу. Він може бути застосованим для обслуговування невеликої кількості клієнтів, наприклад, в локальній мережі.

Проксі сервер має зберігати інформацію про стан, якщо він:

- використовує протокол TCP для передачі сигнальної інформації;
- працює в режимі багатоадресної розсилки сигнальної інформації;
- розмножує запити.

Останній випадок має місце, коли проксі сервер веде пошук клієнта, що викликається, одразу в декількох напрямках, тобто один запит, що прийшов до проксі сервера, розмножується та передається водночас по всіх цих напрямках.

Сервер без збереження стану просто ретранслює запити та відповіді, які отримує. Він працює швидше ніж сервер першого типу, тому що ресурс процесору не витрачається на збереження станів, внаслідок чого сервер цього типу може обслуговувати більшу кількість користувачів. Недоліком цього серверу є те що на його основі можна реалізовувати лише найпростіші послуги.

SIP є протоколом встановлення та завершення мультимедійних сесій – сеансів зв'язку, в ході яких користувачі можуть спілкуватися голосом, обмінюватись відео, текстом, спільно працювати над додатками та ін. При цьому параметри сеансу зв'язку можуть змінюватись “на ходу” за допомогою “дружнього” протоколу SDP *(Session Description Protocol)* – протоколу опису параметрів сеансу зв'язку. Крім того, можливі повідомлення користувачів про події *(Presence)* та розсилка повідомлень *(Instant Messaging)*. Вочевидь, з самого початку SIP створювався не тільки для роботи з голосом.

В основу протокола робоча група MMUSIC заклала наступні принципи:

- Персональна мобільність користувачів
- Можливість зміни масштабу мережі
- Можливість розширення протоколу
- Інтеграція в стек існуючих протоколів Інтернет, що розроблені IETF
- Взаємодія з іншими протоколами сигналізації

Виявилось, що саме з протоколом SIP пов'язане майбутнє IP-телефонії. Вже у 2001 р., через 2 роки після появи SIP він був обраний базовим для роботи мобільних мереж третього покоління, що фактично і привело до появи архітектури IMS.

Компанія Microsoft включила підтримку SIP у всі свої додатки. Існує багато фірм-виробників

програмних продуктів для IP-телефонії, і практично у всіх передбачена підтримка протоколу SIP.

Виробники телекомунікаційного обладнання розробляють та випускають SIP-шлюзи, SIP-телефони, сервери додатків та інші пристрої з підтримкою SIP. На сьогоднішній день в перелік фірм, що займаються просуненням рішень концепції IMS, можна віднести Alcatel, Comverse Technology, Ericsson, Huawei Technologies, Lucent Technologies, Motorola, Nortel, Siemens та інші.

Література:

1. Концепция IMS. http://www.aleksandrservis.ru/publ/1/koncepcija_ims/1-1-0-1009
2. А. Гольдштейн, Б. Гольдштейн. Обзор решений IMS. - СПб.: Connect! Мир связи, май 2008 с. 52-60.
3. Д. Девидсон и др. Основы передачи голосовых данных по сетям IP, 2-е изд.: Пер. с англ. – М.: 000 "И.Д. Вильяме", 2007. – 400 с.: ил.
4. В.А. Фрейнкман. Эволюция технологий предоставления услуг IN в современных и перспективных сетях святи,: Технологии и средства связи. Специальный выпуск «АТС. Коммутационное оборудование, 2006. http://www.tssonline.ru/articles2/billing/evoluc_technolog_predost_uslug_in_sovr_perspekt_setyah_svyazi
5. Cisco SIP Proxy Server Data Sheet. Cisco Systems, Inc., 2004 – 5 pp.

Науковий керівник:

кандидат технічних наук, Мотигін Владимир В’ячеславович.

СЕКЦІЯ: ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Марина Сивулька
(Мукачево, Україна)

ХАРАКТЕРИСТИКА ОДЯГУ ТА ОСНОВНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Вступ. Актуальність створення одягу спеціального призначення, відповідно заданим гігієнічним вимогам, в даний час є очевидною, так як це пов'язано з освоєнням людиною нових середовищ існування, нових професій, розширенням сфери виробничої діяльності в різних кліматичних умовах. Разом з тим, розширюється і асортимент використовуваних матеріалів для одягу, які наділені комплексом нових показників фізичних і гігієнічних властивостей, що істотно змінює традиційний підхід до процесу проектування.

Проектування спеціального одягу - складне завдання, так як спецодяг має виконувати специфічну захисну функцію, і одночасно не викликати порушення фізіологічних функцій організму. Сьогодні особливу увагу приділяють ергономічним аспектам, які забезпечуються в комплексі поєднання безпеки і зручності (комфорту) користувача. До кожного виду спеціального одягу висувають конкретні вимоги відповідно до умов експлуатації. При цьому забезпечення необхідних властивостей залежить і від матеріалів і від технічного вирішення власне виробів. Тому, при створенні спеціального одягу необхідно керуватися певними вимогами, які враховують весь комплекс споживчих та експлуатаційних показників якості та цільового призначення [1, 2, 3].

Виклад основного матеріалу. Медичний одяг – це не просто спецодяг, це відповідний стиль, мода, імідж тих осіб, які щодня його одягають. Люди, які працюють в медичній сфері, так само, як і представники інших професій, прагнуть виглядати на робочому місці красиво та елегантно. Медичний одяг, на відміну від звичайного одягу, вимагає багатофункціональності, яку слід передбачати за забезпечувати виробникам: висока якість, зручність, універсальність, практичність тощо. Нами, систематизовано найбільш типовий медичний, який представлено на рисунку 1.

Рисунок 1 – Типовий медичний одяг.

Враховуючи, що професія медичного працівника відноситься до розряду публічних, що зобов'язують до постійного спілкування, важливим залишається усвідомлення того, що стиль та імідж повинні максимально сприяти тому, щоб викликати довіру пацієнтів. У хворого немає можливості оцінити досвід, вміння лікаря, тому він судить про них за своїм враженням. Є багато способів привернути до себе увагу, наприклад, компетентністю, професіоналізмом, проте перший - зовнішній вигляд, де важливу інформаційну роль виконує одяг. Класифікація медичного одягу з врахуванням конструкторсько-технологічних особливостей, представлена на рисунку 2.

Проте, якщо розглядати одяг для різних спеціалізованих медичних закладів, а саме його типовість, унормованість та уніфікованість, то медичний одяг персоналу закладів санаторно-курортної сфери можна урізноманітнити, використовуючи сучасні підходи до проектування. Зі здійсненого нами попереднього аналізу, медперсонал санаторію носить більш різноманітний медичний одяг як за своєю конфігурацією так і за кольором матеріалів, і переважно це медичні комплекти (костюми). Найчастіше такий комплект складається з широких зручних штанів та сорочки (блузи, блузона) з короткими рукавами.

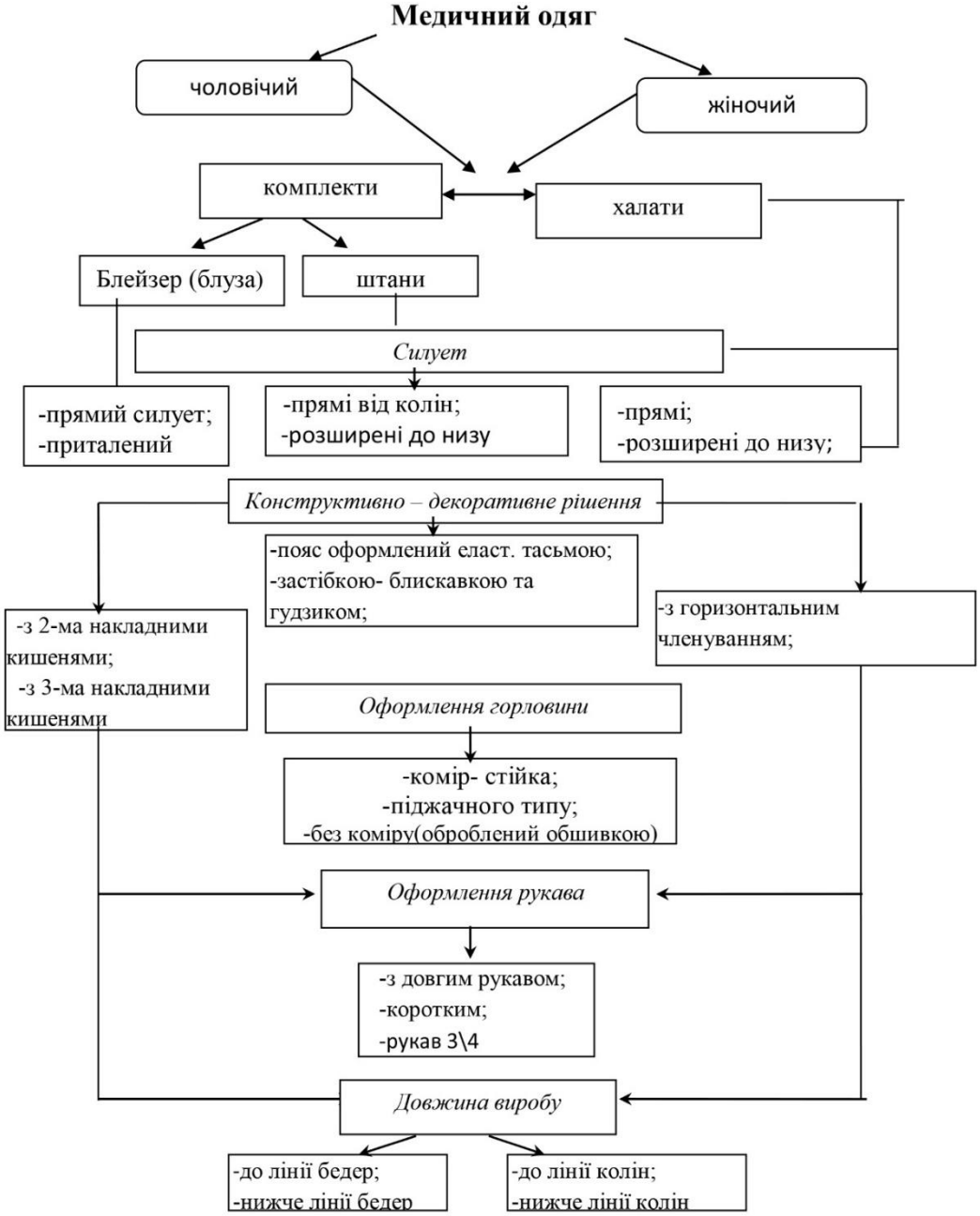

Рисунок 2 - Класифікація медичного одягу з врахуванням конструкторсько-технологічних особливостей

Сьогодні все частіше і частіше в коридорах медичних установ можна зустріти медпрацівників в незвичайних медичних костюмах за поєднанням колористики матеріалів та оригінальних за конструкцією халатах, блузонах тощо. Білий одяг потихеньку здає свої позиції, поступаючись місцем яскравим кольорам, матеріалам з тематичними принтами і модним фасонам.

Отже, найбільше можна урізноманітнити медичний одяг завдяки матеріалам. Здійснена нами систематизація основних матеріалів у виді схеми представлена рисунком 3.

Рисунок 3 - Класифікація матеріалів для виготовлення медичного одягу.

В даний час для виготовлення медичного одягу використовуються різні матеріали. Проте, якщо ж проаналізувати діючі вимоги з боку нормативної документації на матеріали до класичного та сучасного видів медичного одягу, вирізняються такі особливості:

- класичні матеріали переважно вибілені або гладкофарбовані. Відсутні унормування щодо спеціальних видів оброблень;

- сучасні матеріали не обмежуються вибілюванням, можуть мати різноманітну колористику та художнє оздоблення. Чіткими є вимоги щодо спеціальних видів оброблень (просочень).

При цьому, сталими до матеріалів залишається задоволення ними основних гігієнічних вимог, а саме: гігроскопічності, повітро-і паро- проникності, висока пилезатримуюча їх здатність і міцність до стирання. Також, стабільними залишаються вимоги загального призначення - тканини повинні бути легкими, володіти міцним забарвленням, оскільки прати виріб доводиться часто прати, бути малозминальними та малозсідальними [4, 5].

Саме тому, для поліпшення захисних властивостей тканин медичного призначення з натуральних волокон в них вводять різні штучні (віскозні) і синтетичні волокна (поліефірні, поліамідні). Ці волокна здатні перевершити натуральні за міцністю, розчинні лише при великих концентраціях лугів, кислот, з низькою сорбційною здатністю забруднень, високою видотривкістю та ін.

Висновок.

1. Аналіз матеріалів, використовуваних для медичного одягу, показав, що їх асортимент в даний час доволі різноманітний особливо за різними захисними властивостями. Потенційними споживачами перевага віддається тканинам, виробленим з пряжі, що містить хімічні волокна у зв'язку із високою експлуатаційною зносостійкістю, яка збільшує термін служби виробу. Водночас просочення матеріалів різними речовинами, які підтримують високу антисептичність, дозволяє зменшити ризик захворюваності.

2. Окреслено вагомість передумов для проектування нового медичного одягу з урахуванням спеціалізації медичних працівників. Це вимагає від інженерів-конструкторів-технологів одягу розробки нових технологічних рішень виробів медичного призначення з більш високими ергономічними і захисними властивостями.

Література:

1. Супрун Н. П. Дослідження споживчих властивостей композиційних текстильних матеріалів медичного призначення / Н. П. Супрун, С. І. Ковтун. // Вісник КНУТД. – 2005. – С. 68-74.
2. Сухова Т.Н. Доценко О.В., Сухов А.Н., врач. Совершенствования процесса проектирования одежды медицинского назначения./ Т.Н. Сухова, О.В. Доценко, А.Н. Сухов // Швейная промышленность, №3. – 2005. – С. 24-26.
3. ГОСТ 12.4.016-83 ''Номенклатура показателей качества. Одежда специальная защитная''. // 17 декабря 1983г. №6082. Переиздание. Июнь 1996г.
4. Козина З.Ю. Методы получения текстильных материалов со специальными свойствами /З.Ю. Козина, И.Н. Горбачева, Е.Г. Суворова, Л.М.Сухова. // - М.: Легпромбытиздат. – 1988. – 112 с.
5. Разработка концептуальной модели ассортимента специальной одежды для медицинских работников с учетом воздействия вредных производственных факторов [Електронний ресурс] / М.С. Макеева, И.М. Котонина, В.Г. Кавардакова, А.И. Емельянова. – 2001. – Режим доступу до ресурсу: http://ivtextile.ru /articles/html/med.261001. news.

Науковий керівник:
кандидат технічних наук, Білей-Рубан Наталія Василівна.

Денис Спичак, Олександр Мейта
(Київ, Україна)

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРЕСУВНИХ ТРАНСФОРМАТОРНИХ ПІДСТАНЦІЙ

У сучасному світі електроенергетика відіграє надзвичайно важливу роль у задоволенні потреб населення, промисловості та інших галузей економіки. Постійний розвиток суспільства та зростання енергопотреби ставлять перед енергетичними системами нові виклики, зокрема в гнучкості, мобільності та швидкості реагування на зміни.

У контексті цих викликів пересувні трансформаторні підстанції (ПТП) виявляються важливим інженерним рішенням. ПТП є портативними трансформаторними підстанціями, які забезпечують постачання електроенергії в тимчасових або віддалених місцях, а також в екстремальних умовах. Вони можуть бути використані під час ремонтних робіт, тимчасових будівництв, аварійних ситуацій та інших ситуацій, коли швидке та ефективне електропостачання є критичним.

Однак, розглядаючи проблематику пересувних трансформаторних підстанцій, важливо звернути увагу на ряд факторів. Серед них - оптимізація конструкції, вибір потужності та технічних характеристик, управління і контроль, надійність та безпека, енергоефективність та екологічні аспекти. Крім того, розвиток новітніх технологій та інноваційних рішень в галузі електроенергетики відкриває широкі можливості для покращення функціональності та продуктивності ПТП [1].

Мета роботи. Дослідити перспективи використання пересувних трансформаторних підстанцій та виявити основні напрямки удосконалень даного типу підстанцій.

Аналіз останніх досліджень. Перед пересувними трансформаторними підстанціями (ПТП) стоїть широкий спектр задач. Найбільш затребуваними вони є в таких галузях:

- Будівництво та ремонт: ПТП використовуються під час будівництва нових об'єктів або під час ремонтних робіт, де потрібне тимчасове електропостачання. Вони забезпечують надійне та стабільне електроживлення на будівельних майданчиках, допомагаючи забезпечити безперебійну роботу різних електроустаткувань та інструментів.
- Події та заходи на відкритому повітрі: ПТП можуть бути використані для забезпечення електропостачання на відкритих заходах, таких як фестивалі, концерти, спортивні змагання тощо. Вони забезпечують необхідну електроенергію для освітлення, звукового обладнання, роздаткових пунктів тощо.
- Надзвичайні ситуації та аварії: ПТП використовуються в разі надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи, повені, землетруси, стихійні лиха тощо. Вони допомагають відновити електропостачання у зруйнованих або пошкоджених районах, де стало неможливо використовувати постійні стаціонарні підстанції.
- Тимчасові споруди та переселення: У випадку будівництва тимчасових споруд, таких як будівельні контейнери, польові лікарні, виставкові стенди, ПТП можуть забезпечувати необхідне електроживлення. Вони також використовуються для тимчасового електропостачання під час переселення або евакуації людей [2].

Останні дослідження в сфері пересувних трансформаторних підстанцій орієнтовані на вдосконалення їх функціональності, надійності, енергоефективності та використання новітніх технологій.

Деякі ключові напрями досліджень включають оптимізацію конструкції. Дослідження спрямовані на розробку більш компактних, легших та маневрених пересувних трансформаторних підстанцій. Це включає використання нових матеріалів, передових методів дизайну та виробництва для поліпшення мобільності та транспортабельності. Також дослідження включають розвиток пересувних трансформаторних підстанцій, які можуть бути живлені від сонячних батарей, вітрових турбін або інших відновлюваних джерел енергії. Це дозволяє зменшити залежність від традиційних джерел енергії та сприяє сталому розвитку. Не менш важливим напрямком досліджень є автоматизація та управління. Дослідження спрямовані на використання автоматизованих систем керування та моніторингу, що дозволяють ефективно контролювати роботу пересувних трансформаторних підстанцій, виявляти несправності та забезпечувати швидку реакцію на аварійні ситуації [3].

Пересувні трансформаторні підстанції можуть стикатися з такими проблемами:

- Енергетична ефективність: Пересувні підстанції можуть мати меншу енергетичну ефективність порівняно зі стаціонарними підстанціями. Це може бути пов'язано зі збільшеною втратою енергії через трансформацію та перетворення електричної енергії, а також з необхідністю забезпечення мобільності та компактності системи.
- Безпека: Пересувні підстанції повинні відповідати вимогам безпеки та нормам електробезпеки. Це охоплює заходи для запобігання аваріям, ефективну систему заземлення, захист від короткого замикання та інші міри безпеки.
- Системи керування та моніторингу: У пересувних підстанціях важливо мати надійні системи керування та моніторингу для ефективного управління енергетичними процесами, виявлення несправностей, діагностики стану обладнання та його ремонту [4].

Для вирішення проблеми енергоефективності пересувних трансформаторних підстанцій варто використовувати високоефективні трансформатори, інвертори. Використання передових технологій, які мають кращі показники енергоефективності, може значно покращити продуктивність пересувної підстанції. Також важливим є використання ефективної ізоляції та заходів для зменшення втрат енергії. Покращена ізоляція устаткування та оптимізовані процеси передачі та розподілу електроенергії допоможуть знизити втрати та підвищити коефіцієнт корисної дії системи. Впровадження системи моніторингу та управління енергетичними процесами дозволяє оптимізувати використання енергії та забезпечити ефективне функціонування пересувної підстанції. Інтелектуальні системи керування, які аналізують дані та виконують оптимальні регулюючі дії, можуть сприяти зниженню витрат енергії та підвищенню продуктивності.

Результати роботи. Для покращення керування пересувною трансформаторною підстанцією напругою10/0,4 кВ та потужністю до 1000 кВА доцільно використання систем моніторингу та управління енергетичними процесами. Основними складовими такої системи є:

- Датчики та вимірювальні пристрої: Встановлення датчиків для збору даних про напругу, струм, температуру, вологість та інші параметри системи. Вимірювальні пристрої використовуються для точного вимірювання енергії, стану електричного устаткування та інших параметрів.
- Засоби збору та передачі даних: Використання систем збору даних, які можуть бути підключені до датчиків та інших пристроїв для отримання інформації про стан системи. Ці дані передаються на централізовану систему моніторингу та управління.
- Централізована система моніторингу та управління: Ця система отримує дані з датчиків та вимірювальних пристроїв і забезпечує їх аналіз, візуалізацію та інтерпретацію. Вона може включати програмне забезпечення та інтерфейси, які дозволяють операторам відстежувати режим роботи, виявляти аномалії та приймати рішення щодо управління системою.
- Віддалений доступ та керування: Деякі системи моніторингу та управління дозволяють здійснювати віддалений доступ та керування пересувною трансформаторною підстанцією. Це може бути корисним для діагностики, ремонту та управління системою без прямого присутності на місці.
- Алгоритми оптимізації та керування: Ці алгоритми використовують отримані дані для оптимального керування енергетичними процесами. Вони можуть включати стратегії енергозбереження, балансування навантаження, розподілу резерву та інші оптимізаційні методики.

До таких систем належать:

- SCADA-системи (Системи нагляду, контролю та збору даних): Ці системи дозволяють операторам моніторити та керувати енергетичними процесами з використанням графічного інтерфейсу. Вони надають доступ до даних з датчиків, аналізують ці дані та надають звіти та візуалізацію. SCADA-системи можуть мати можливість віддаленого доступу через мережу Інтернет.
- DMS (Системи управління дистрибуцією): Ці системи використовуються для керування електричними мережами, включаючи пересувні трансформаторні підстанції. Вони дозволяють моніторити стан електричної мережі, виявляти несправності та автоматично керувати режимами роботи. З використанням DMS може бути реалізований віддалений доступ та керування підстанцією через мережу.
- EMS (Системи управління енергетичними процесами): Ці системи використовуються для керування енергетичними процесами на рівні системи в цілому. Вони забезпечують моніторинг, прогнозування, оптимізацію та управління енергосистемою. EMS можуть мати можливість віддаленого доступу та керування до пересувних підстанцій.

• IoT (Інтернет речей) та хмарні платформи: Використання IoT-технологій та хмарних платформ може дозволити реалізувати віддалений доступ до керування пересувною підстанцією. Шляхом підключення пристроїв та датчиків до мережі Інтернет, дані можуть передаватися на хмарний сервер, де оператори можуть отримувати доступ та керувати підстанцією через веб-інтерфейс або спеціальне програмне забезпечення [3].

Висновок. Пересувні трансформаторні підстанції є важливою складовою сучасної енергетичної інфраструктури. Вони забезпечують переносну та гнучку дистрибуцію електроенергії в різних ситуаціях, включаючи ремонтні роботи, тимчасові встановлення та надзвичайні ситуації. Аналізуючи проблематику пересувних трансформаторних підстанцій, можна виділити кілька ключових шляхів удосконалення:

1. Розробка та використання більш компактних, легких та мобільних пересувних підстанцій дозволяє забезпечити швидку розгортку та перенесення підстанцій до необхідних місць. Використання новітніх технологій, таких як компактні трансформатори та інтегровані системи, допомагає знизити вагу та розміри підстанцій.

2. Використання високоякісного устаткування, ефективних систем охолодження та ізоляції допомагає забезпечити надійну роботу пересувних підстанцій. Додатково, регулярне технічне обслуговування, діагностика та моніторинг стану устаткування можуть допомогти виявити потенційні проблеми та запобігти аварійним ситуаціям.

3. Впровадження енергоефективних технологій та систем у пересувні трансформаторні підстанції може значно зменшити витрати енергії та покращити їх продуктивність. Використання високоефективних трансформаторів, систем регулювання напруги та оптимізаційних методик може сприяти зниженню енергетичних витрат та екологічному впливу.

Майбутнє використання пересувних трансформаторних підстанцій передбачає подальший розвиток технологій, що дозволить їх ефективніше використовувати. Застосування інноваційних матеріалів, автоматизованих систем управління та розвиток зеленої енергетики сприятимуть покращенню продуктивності, ефективності та сталому розвитку пересувних трансформаторних підстанцій.

Перелік посилань:

1. Електропостачання промислових об’єктів. Практикум: навчальний посібник / Людмила Валеріївна Давиденко, Наталія Володимирівна Коменда, Володимир Анатолійович Давиденко, Микола Миколайович Євсюк − Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2022. – 244 с.
2. «ЕЛЕКТРИЧНА ЧАСТИНА СТАНЦІЙ ТА ПІДСТАНЦІЙ» (частина 1). – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка) / В.М. Гаряжа, А.О. Карюк; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. – 149 с.
3. Маляренко В.А. Монтаж та експлуатація електротехнічного обладнання. Загальний курс: навчальний посібник – Харків: ХНАМГ, 2007. – 287 с.
4. Kitcher Chris Practical Guideto Inspection, Testing and Certification of Electrical Installations. – Routledge, 2008. – 210 p.

Науковий керівник:
кандидат технічних наук, Мейта Олександр Вячеславович.

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Алла Давидюк
(Київ, Україна)

THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNER ENGAGEMENT AND TEACHING EFFECTIVENESS IN EFL TEACHING METHODS

High school has been searching for and developing various EFL teaching methods, aimed at the cultivation of analytical and creative abilities of an individual. These methods must meet a number of criteria. They should have an active and creative style, focus on supporting the individual development of students, and provide students with the necessary space for independent decision-making and, in the first place, motivate students to study a foreign language.

It is well-known that motivation plays an important part in studying any subject. Foreign language is no exception, especially when we speak about an economic university. Not many students see a foreign language as a subject they actually need to do well in their profession. Consequently, one of the teacher's main aims should be to spark students' interest, to attract them to the studied language [5, pp. 184-190] But, above all, a teacher should help students to sustain their motivation. It can be achieved in a number of ways. The activities a teacher asks students to take part in will boost their interest in the subject if they involve the students or excite their curiosity and leave room for creativity. A teacher needs, as well, to select an appropriate level of challenge so that things are neither too difficult nor too easy. It is imperative to create a positive atmosphere in the classroom. And also it is a teacher who decides what teaching method to choose depending on the level of knowledge of students to help them to learn more effectively.

A plethora of teaching methods and techniques have been offered over years. The grammar-translation method embraces a wide range of approaches but, broadly speaking, the basic approach is to present the rules of a particular item of grammar, illustrate its use by including the item several times in a text, and practise using the item through writing sentences and translating it into the mother tongue. Generally speaking, the medium of instruction is the mother tongue, which is used to explain conceptual problems and to discuss the use of a particular grammatical structure [2, p. 10]. The method has not disappeared and many of its characteristics have been central to language teaching throughout the ages and are still valid today.

Another teaching method is the audio-lingual one, also known as the Army method. It had its origins during World War II. The emphasis of the method was not on the understanding of words, but rather on the acquisition of structures and patterns in common everyday dialogue. These patterns are elicited, repeated and tested until the responses given by the student in the foreign language are automatic [6, p. 1-8]. We call it drilling today and it is still considered a useful technique to use, especially with low-level students.

Next method is PPP which stands for Presentation, Practice, Production. In a PPP lesson, there are three stages: first, the teacher presents the target language; then, students practise the new language items; and finally they expess their own ideas shaped though the acquired language items. It is one of the ways to use in forming students' professional lexical competence [1, p. 47].

One more option is CLT method, that is communicative language teaching. It aims to make learners able to form and produce sentences. Unlike other approaches that focus on grammatical competence, CLT emphasizes meaningful communication. In other words, learners should know how to use the language in different contexts and for different purposes [7, p. 21].

There is also the TBL, which is the task-based learning method. The theory behind the Task-Based Learning (TBL) method is that learners are more likely to acquire language naturally if they are thinking about a non-linguistic problem. Students might be given a problem or task to perform (i.e. returning faulty goods to a store). Through dealing with the problem, they discover language and meaning [4, pp. 1-12].

As we see, current language teaching practice generally gives students the opportunity to think about how a piece of grammar works (or which words group together, for example), while at the same time providing opportunities for language use in communicative activities and task-based procedures. It offers students the security of appropriate controlled practice (depending on variables such as the students' age, personal learning styles and the language in question), while also letting them have a go at using all and any language they know [3, p. 51].

Obviously, some of these mentioned methods or a mixture of them can be and are applied in teaching ESP and each or them is good for some purposes but there is always a need for more opportunities and exposure. And here the ESA method comes into play. It stands for Engage–Study–Activate. It was developed by J. Harmer (a popular ELT author, practitioner and trainer) in 1998.

The ESA method embraces 3 elements.

E=Engage: As the name suggests, this element is all about the engagement of students into the offered learning material. A teacher should get students interested in the topic of a lesson, involve them emotionally and hold their attention.

Some activities that engage students include games, dramatic stories, music, and stimulating pictures, amusing anecdotes, podcasts, film segment, interesting quotations, or a teacher can just ask them to make

predictions or relate classroom materials to their lives. These activities can be used to tap into the language content targeted for that lesson.

The reason why this element is so important in teaching sequences, therefore, is that when students are properly engaged, their involvement in the study and activation stages is likely to be far more pronounced, and, as a result, the benefit they get from these will be considerably greater [3, p. 52].

S=Study: Here the focus is on language and how it is constructed. According to Harmer, study activities can range from the focus on and practice of a single sound to an investigation of how a writer achieves a particular effect in a long text; from the examination and practice of a verb tense to the study of a transcript of informal speech in order to discuss spoken style [4, p. 52].

A teacher can use different types of activities: explanation, independent or group study of the text, exercises, dialogues, or discovery activities (e.g., when students are shown examples of language and they try to work out the rules).

A=Activate: This element describes exercises and activities which are designed to get students using language as freely and communicatively as they can. However, it is not imperative to use particular language patterns or words from a given list. The objective here is for them to use all and any language which may be appropriate for a given situation or topic. In this way, students get a chance to try out real language use with little or no restriction – a kind of rehearsal for the real world [3, p. 53]. Activation is not just about producing language in speech and writing, however. When students read or listen for pleasure (or when they are listening or reading to understand the message rather than thinking about the form of the language they are seeing or hearing), they are involved in language activation. They are using all and any language at their disposal to comprehend the reading or listening text. The activities here can be role-plays, debates, story or poem writing, e-mail exchanges, advertisement design.

The sequence of elements can be changed, so we can distinguish the following types of classes: “Straight arrow” (engagement-study-activation), “Boomerang” (engagement-activation-study-activation), “Patchwork” (free alternation of all elements). The only rule is that the lesson ends with the activation element.

Let us consider the example of Arrow sequence. 1) Engage: students and teacher look at a picture, website or DVD of new generation robots. Perhaps they can watch a brief clip of the movie with a similar theme. They say whether they like or do not like the idea of robots. 2) Study: the teacher shows students the picture of a particular robot. Students are introduced to ‘can’ and ‘can’t’ (how they are pronounced and constructed) and say things like ‘It can use a cash machine’ and ‘It can’t think’. The teacher tries to make sure the sentences are pronounced correctly and that the students use accurate grammar. 3) Activate: students work in groups to design and describe their dream robot. They make a presentation to the class saying what their robot can and cannot do [3, p. 54].

This sequence works better for lower-level students. For more advanced learners, a boomerang sequence is a good choice. For example, 1) Engage: students and teacher discuss issues surrounding job interviews: What makes a good interviewee? What sort of thing does the interviewer want to find out? 2) Activate: the teacher describes an interview situation which the students are going to act out in a role-play. The students plan the kind of questions they are going to ask and the kind of answers they might want to give (not focusing specifically on language construction, etc, but treating it as a real-life task). They then role-play the interviews. While they are doing this, the teacher makes a note of language difficulties they have and particular mistakes that can be worked on later. 3) Study: when the role-plays are over, the teacher works with the students on the grammar and vocabulary which caused them trouble. For example, students can compare their language with more correct usage and try to work out (discover) for themselves where they went wrong. The teacher may explain what the problems were or refer students to grammar books, etc. They might do some controlled practice of the language. 4) Activate: some time later, students may swap a partner and a role and role-play another job interview having absorbed the corrections to the language they used last time round [3, p. 55].

The ESA method is very popular in universities abroad. If we look how EFL classes are organized at non-linguistic universities in Ukraine, we will see that ithas little in common with this method. Traditionally we start a class with checking homework, then some new grammar/lexical material is introduced and finally we do some exercises to recognize the learned items or work with a text.

As a rule, no engagement is seen in our classes and all the material referring to the activation element of the ESA method is usually assigned for homework. As it is known the modern system of education in higher education institutions, especially in regard of foreign language classes, do not provide sufficient quantity of hours and modern textbooks. We see the predominance of forms and methods that do not leave room for creativity and poor educational motivation of students. And perhaps it is the ESA method in combination with traditional ones that will allow students to study more efficiently, to feel more relaxed and open in the class. Moreover, it can enhance the motivation to study the subject, even in spite of poor language knowledge or unwillingness, and to create a positive atmosphere in the classroom.

Finally yet importantly, the application of the ESA method in the educational process encourages teachers to keep up with the time and strive for self-improvement, develop creative abilities and put them into practice, and to grow both professionally and personally.

References:

1. Richards, J (2006)Developing classroom speaking activities: Oxford: Oxford University Press

2. Wood, D. (2015) Fundamentals of formulaic language: London: Bloomsbury Publishing
3. Harmer J. How to teach English. Pearson Education ESL / Jeremy Harmer. – 2007. – 288 p.
4. Methodology and Approach: Task-Based Learning in a Nutshell. – Available at: http://shaneschools.com/en/methodology-approach-taskbased-learning-nutshell/ (Accessed December 8, 2019).
5. Park C. Engaging students in the learning process - The Learning journal, 2003 - pp.183-199
6. Taylor A. The Audio-lingual Teaching Method. – Available at: https://blog.tjtaylor.net/method-audio-lingual/ (Accessed December 9, 2020).
7. What Is Communicative Language Teaching Approach? – Available at: https://blog.tjtaylor.net/method-audio-lingual/ (Accessed December 9, 2017).__

Алла Давидюк
(Київ, Україна)

DIGITAL APPROACH IN THE CULTIVATION OF SPEAKING COMPETENCIES FOR ESP LEARNERS

The current stage of incorporating technology into learning and teaching standards is characterized by the emergence of new information resources and digital educational platforms, multimedia, as well as the emergence of virtual reality. A characteristic feature of this process is communication between users while exchanging information through the global computer network. Global computer networks have led to the possibility of data integration on computers physically distant from each other, and thus to the globalization of the educational process.

Computerization of society is an objective social process associated with the increasing role and influence of intellectual activity in all aspects of human life. This is the process of restructuring the life of society, based on the wider use of reliable knowledge from safe sources in all spheres of human creative activity. The main attention in the social division of labor is now paid to the collection of information, its processing, storage, use and quick access to it [2, pp. 102-110].

The use of specialised corpora provides a means to identify specific linguistic and discourse characteristics of relevant disciplines, registers and genres as well as new methods for the vocabulary analysis in ESP. They allow for analysis of frequency and collocation of certain lexical items for subject specific dictionaries, glossaries and word lists for teaching purposes, providing tools for more detailed analysis of the patterns and use of lexical items in specialised texts. Courses and materials based on findings of corpus research can more precisely cater for specific needs of ESP learners as regards situational use of language. Teachers can use this information to design appropriate materials and activities for classes and can prioritize information accordingly.

In order to properly assess learners' needs it is important to focus on two aspects that play a key role in determining the selection of the content of the specific course: the language level of the learners and the language use in the real situations that the learners prepare for. Linguistic researchers seem to agree that authentic language has to be brought to the students' attention and that the teachers need to take time to study how the word chunk has to be integrated in a given ESP context. The effort should be put on relying on a genuinely useful course.

For instance, authentic texts intended for reading and further processing will provide students with straightforward information of a professional nature. Learners should be able not only to correctly translate these texts, which is related to the correct use of vocabulary,but identify characteristic features such as stylistic constructions and grammatical constructions. Ultimately, the greatest benefit for a student should be his / her language readiness and the ability to work independently with a professional language in both written and oral form within the course.

In most cases, there is a time allowance for teaching professional English for students of economics, at least one to two hours a week, which, in order to cover a large amount of curriculum, especially from the point of view of vocabulary, is not enough. With the coronavirus pandemic, teachers of languages had to adapt quickly to various online teaching situations. One of the doubts which have emerged is how do we encourage students' interest in more specialized language learning? Therefore, self-study as a complementary element of learning is becoming increasingly important for students.

As students spend large amount of time using the internet, one of the preferred forms of self-study is vocabulary enrichment through analysis of authentic texts published on international business websites of various corporations, media or podcasts. The factors, which affect the popularity of the use of electronic language corpora are: easy to use, users do not have to struggle with the technical side, they provide a real international audience, they are mostly free. Traditionally, in the past, magazines, manuals, bulletins, and brochures were printed and distributed to schools (if needed) for educational purposes. Today Internet websites may include all these and combine them with videos or audio files, which enrich the language input and also give a different perspective of the topic. Linguistic content of business English is dynamic due to the everchanging trends in the economy and requires regular monitoring of emerging new terms, phrases, common terms that are often non-standard in their nature. These are mainly the areas of business, entrepreneurship, finance, marketing, administration, technology, labour, but also policies that affect the economy. Even though teachers use a good quality professional textbook

in the class, those are mostly published few years ago, and their content present basic concepts in these areas, they do not provide an up-to-date overview of new trends.

Taking into account the premise that the principle of authenticity is the key in communicative teaching [1, pp. 38-45], the teacher should incorporate various unmodified texts into the teaching materials, the authentic texts belonging to different genres, because they represent a relatively stable register of communication - a situational variety of English with a specific set of lexical sources and special grammatical constructions. The texts have a solid structure with logical construction and their production is influenced by binding style conventions.

The second important factor is that by archiving of the used authentic texts and by the subsequent creation of a corpus, we can effectively use this database not only for self-education of teachers and for their pedagogical use, but also for scientific research purposes. For scientific and research purposes, this method is crucial in terms of subcorpora comparisons over time, where we can demonstrate the trend of dynamically developing vocabulary; by computer data processing, it allows operations such as quantification (counting words and sentences), concordance (creating lists of language units and their closest linguistic context to determine syntactic, semantic and pragmatic properties, parsing (syntactic analysis - dividing sentences into grammatical parts) or tagging (or associating certain grammatical information with each word) [2, pp. 102-110], e.g. the designation of sentence elements).

Corpus building will also serve as a source material for compiling a glossary that makes vocabulary development easier and more efficient for both the student and the teacher.

The benefit of this method is the acquisition of vocabulary and its utilization in terms of its adequate use. The reason for using a systematic and principled approach to developing vocabulary is that students feel that many of the difficulties in both receptive and productive language use are the result of their insufficient and inadequate vocabulary. When analyzing the use of vocabulary in practice, students often communicate using a very limited vocabulary consisting of simple words/terms that are most commonly used in a language. These are the words that are taught first because they are universally meaningful, easy to translate into their mother tongue, and are not, or very little, stylistic. In the students' lexicon, they are deeply rooted and difficult to replace with other words that have a more specific meaning or a different semantic charge. Excessive use of these words makes students' language expression inadequate and of poor quality and presents itself as low-level language. Based on the analysis of the obtained data from compiled corpus, we could aim to develop a glossary that will be available to teachers and students as an aid in teaching English for specific purpose. Its linguistic and content relevance are decisive elements in compiling teaching materials and planning activities for a teaching unit. The archive of the corpus divided into thematic categories will be a source for further scientific and research activities in corpus linguistics. One of the best ways to do that is to use authentic materials in our teaching.

Specialised digital resources in teaching Business English

Fortunately for teachers nowadays, the internet makes these authentic materials easily accessible for their classrooms. One just has to know where to find them.

We'll look at some of the relevant resources for incorporating engaging materials in Business English teaching. Once incorporating the content of particular specialised materials in teaching, those shall allow to highlight students' outside interests. These materials should grab students' attention and increase motivation to learn overall.

The important factor which needs to be considered is how to recognize if the online resource is an authentic and suitable material. Materials must always be in a process of revision. The contents may be obsolete and have become inaccurate so students may consider them of little professional use. Websites are constantly modified constantly so one that may be useful at certain point may be changed in time and the teacher may not find it of interest any more (sometimes, the contrary can also happen and new parts or tasks are incorporated so the website is even better for teaching and learning).

To make the most of these business news websites it is necessary for students and teachers to check out these websites for a fixed period of time at least every other day. Alloting 10-15 minutes for the headlines and at least once a week serious "reading time". Understanding business concepts and discussing them with others is a key: e.g. reading the editorials, students could become familiar with a lot of technical words and theories. Applying new knowledge to real-life scenarios by discussing these concepts with students helps as well, however it requires large amount of time for teacher´s preparation.

Digital newspapers and magazines - websites, archives

Most foreign language teachers are familiar with the classroom benefits of target language newspapers. Reporting language tends to be concise and employs essential vocabulary and idioms. Newspapers also expose students to the current affairs and major political and cultural issues of the countries where the target language is spoken. [3, pp. 75-84]

It is useful to identify a few newspapers that work for the classroom and follow them on social media, if possible, so that they become fixtures in our and students´ digital world without taking up too much out-of-class time. We can also get in touch with the newspaper's circulation department directly to find out if discounted educator subscriptions are available.

When searching for authentic materials, teachers don´t have to confine themselves strictly to texts. YouTube provides access to a wide range of videos that can help introduce the students to native speakers'

pronunciation, accents and slang. Because of YouTube's vast library, it can be hard to know where to start searching; it is useful to check the recommended videos on YouTube´s homepage.

YouGlish is an online-video pronunciation dictionary, which employs a lexical approach on learners' speaking skills, including pronunciation, intonation, word usage, and strategies that learners applied while using YouGlish as well as their reactions to it. The results revealed that YouGlish can help learners make progress in their oral skills, especially in terms of word usage, by providing meaningful context that helps them comprehend how oral English is used in real life. The findings revealed the process of using YouGlish generated students to become more active and self-directed learners, rather than remained as passive receivers of knowledge.

As a general rule, one can rely on radio programs for formal speech and podcasts for more informal speech aimed at varied audience. It depends on the program we choose. We can also scour iTunes for the most popular podcasts in different countries. Podcasts offer a particularly nice opportunity to diversify the lessons and engage intermediate and advanced students.

Students can download them onto their computer or phone (and many traditional radio programs are now available as podcasts).

References:

1. Biber. D., Conrad S., Reppen, R. (2016): Corpus linguistics: In-vestigating language structure and use. Cambridge, New York: Cambridge University Press.
2. Garcia Laborda, J. (2011): Revisiting materials for teaching languages for specific purposes. The Southeast Asian Journal of English Language Studies, pp. 102-112
3. O'Keeffe A.; McCarthy. M.; Carter. R. (2007): From corpus to classroom, Language use and language teaching, Cambridge University Press, ISBN 9780521616867
4. Jarvis H. (2013) From Computer Assisted Language Learning (CALL) to Mobile Assisted Language Use (MALU) / H. Jarvis, M. Achilleos // The Electronic Journal for English as a Second Language. - Vol. 16, № 4. – P. 1-12.

Назира Сайбекова, Дариға Бекова
(Алматы, Казахстан)

АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДА ҚОЛДАНЫЛАТЫНЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР

Білім алушылардың оқу іс-әрекетінің негізін құрайтын білім, дағды және құзыреттілік жүйесін меңгеру үдерісі тұлғаны дамыту, рухани-адамгершілік, әлеуметтік, отбасылық және тағы басқа құндылықтарды дамыту үдерісі болмаған жағдайда толыққанды болып табылмайды. Рухани-адамгершілік дамудың, жеке тұлғаны тәрбиелеу мен әлеуметтендірудің негізі білім беру үдерісінде негізгі мәні бар ұлттық құндылықтар жүйесі ретінде айқындалатындығын атап айтқым келеді. Жалпы білім беру саласында ағылшын тілін оқытуда қолданылатын заманауи әдістердің маңызы зор. Соның ішінде, ағылшын тілін оқытуда қолданылатын әдістердің бірі Jigsaw әдісі оқу үдерісінде бірлескен (ұжымдық) оқу дағдысын қалыптастырады.

Jigsaw әдісі1971 жылы американдық психолог Эллиот Аронсон енгізген топтық жұмыс әдісі болып табылады [1]. Кең мағынада, Jigsaw – топтастыру стратегиясы, онда сынып мүшелері «jigsaw» топтарына ұйымдастырылады. Содан кейін білім алушылар әрбір jigsaw тобынан бір ғана білім алушы қатыстырылатын «сарапшы» топтарға қайта ұйымдастырылады. Сараптамалық топ мүшелері материалды меңгеру немесе мәселені шешу үшін бірлесіп жұмыс істейді, содан кейін меңгерген білімімен бөлісу үшін өздерінің jigsaw топтарына қайта оралады [2]. Present Perfect, Past Simple, Present Perfect+for/since және Present Perfect Continuous грамматикалық тақырыптарын Jigsaw әдісін қолдану арқылы білім алушыларды келесі төрт топқа бөліп, қарастырдым (Кесте-1, Кесте-2).

Jigsaw бір мәселенің әртүрлі шешімдерін бөлісу немесе зерттеу міндеттерін бөлу үшін қолданылуы мүмкін [2]. Мысалы, егер білім алушы Present Perfect тақырыбын оқитын болса, білім алушылардың бір тобы Past Simple туралы оқиды, білім алушылардың басқа тобы Present Perfect+for/since, тағы басқа топ Present Perfect Continuous туралы және т.б.

Jigsaw Groups:

Group One	Group Two	Group Three	Group Four
Present Perfect (Aisana)	Present Perfect (Malika)	Present Perfect (Aidos)	Present Perfect (Aigerim)
Past Simple (Aigul)	Past Simple (Ainara)	Past Simple (Merei)	Past Simple (Akbota)
Present Perfect+for/since (Nusret)	Present Perfect+for/since (Erkejan)	Present Perfect+for/since (Bakyt)	Present Perfect+for/since (Aknur)
Present Perfect Continuous (Bota)	Present Perfect Continuous (Aizhan)	Present Perfect Continuous (Karakoz)	Present Perfect Continuous (Akjan)

Expert Groups:

Group One	Group Two	Group Three	Group Four
Present Perfect (Aisana)	Present Perfect (Saida)	Present Perfect (Aidos)	Present Perfect (Serik)

Past Simple (Aibek)	Past Simple (Ainara)	Past Simple (Asem)	Past Simple (Dinara)
Present Perfect+for/since (Zhazira)	Present Perfect+for/since (Aruzhan)	Present Perfect+for/since (Balnur)	Present Perfect+for/since (Aknur)
Present Perfect Continuous (Akbota)	Present Perfect Continuous (Elmira)	Present Perfect Continuous (Enlik)	Present Perfect Continuous (Asel)

Aronson (1978) енгізген Jigsawбілім алушылардың білім алуменайналысуының, көп материалды жылдам меңгерудің, басқа топтармен ақпарат алмасудың, тыңдау уақытын азайтудың, білім алудың тиімді әдісі болып табылады. Бүкіл топ жақсы жұмыс істеуі үшін әр топ өз мүшелерінің жақсы жұмыс істеуін қажет ететіндіктен, Jigsaw әдісі өзара ынтымақтастықпен жұмыс істеуді барынша арттырады және басқа білім алушыларға ынтымақтастық атмосферасын орнатады [2].

Стикердегі диалог – сөйленім, тыңдалым, бірлескен (ұжымдық) оқу дағдыларын дамытудың тиімді әдістері болып табылады. Ең негізгі мәселе талқылауға арналған белгілі-бір тақырыптың болуы болып табылады. Түрлі-түсті қағаздағы стикерлерге сұрақтар немесе пікірлер жазылады. Стикерлерге жазылған сұрақтарды немесе пікірлерді тақтаға ілу барысында постерге салынған алма ағашының суретін көрнекі құрал ретінде қолдану білім алушыларды ынталандырады және тақырыпты меңгерудегі мотивациясын арттырады. Постерге алма ағашын салу арқылы стикердегі сұрақтарды тиімді орналастыруға болады. Мысалы: ағылшын тіліндегі Fearof.net (Pre-intermediate level) және Happiness (Pre-intermediate level) тақырыптарын өтуде фобияға және бақытты болуға байланысты пікірлерге қатыстыбілім алушылар өз ойларымен бөліседі және талқылайды. Топты екі топшаға бөлу арқылы өзара пікірталас ұйымдастыруға болады. Мысал ретінде фобияға және бақытты болуға байланысты келесідей пікірлер қарастырылады [3].

Group one- Phobia	*Group two - Happiness*
I suffer from this phobia and what works best for me, if I know that I`m going to be in a situation where there will be a lot of people, is to arrive early. Then other people arrive little by little, and that helps me. The worst thing is walking into a place that is already full of people. Simon. I have a fear of going over bridges, and on motorways at over 60 mph. I am OK at 45 mph. I once went over a bridge and I had to stop in the middle – I was really frightened. I have not driven that way since then, and that was seven years ago. Becky.	Happiness is … a free coffee refill without asking. Happiness is … finding a delicious food with no calories or fat or cholesterol. Happiness is …. Landing in a new country. Happiness is …sitting next to someone nice on a plane. Happiness is … reading a really good book.

Білім алушылар стикерде жазылған пікірлерге байланысты өз пікірлерімен бөліседі және талқылайды, ынтымақтастық және бірлескен (ұжымдық) оқу дағдысы қалыптасады. Стикердегі пікірлерді талдап болған соң, білім алушылар фобия мен бақытты болуға байланысты өз пікірлерін айтады. Стикердегі диалог әдісінің мақсаты білім алушылардың тыңдалым, сөйленім, бірлескен (ұжымдық) оқу дағдыларын қалыптастыру болып табылады, аталған дағдыларды қалыптастыру арқылы білім алушылардың ағылшын тіліне деген қызығушылығын арттыруға болады. Jigsaw әдісі мен стикердегі диалог әдісі білім алушылардың ынтымақтастығын және қызығушылығын арттырады. Ағылшын тілі сабағында қолданылатын көрнекі құралдардыңбілім алушылардың визуалды дағдысынқалыптастыруда маңызы зор болып табылады.

References:

1. Заир-Бек С.И. Развитие критического мышления на уроке: Пособие для учителя 2 / С.И. Заир – Бек, И.В. Муштавинская, - М.: Просвещение, 2004, - 175 с.
2. https://www.teachervision.com/group-work/jigsaw-groups-for-cooperative-learning
3. English file. Pre-intermediate. Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden, Jerry Lambert, Paul Seligson. Fourth edition.

НАСТУПНІ КОНФЕРЕНЦІЇ / СЛЕДУЮЩИЕ КОНФЕРЕНЦИ

Уважаемые преподаватели, аспиранты, студенты!
Университет Григория Сковороды в Переяславе,
молодежная общественная организация «Независимая ассоциация молодежи»,
студенческое научное общество факультета исторического и социально-психологического образования
«Комитет исследования истории и современности»

Информируют Вас, что 31 августа 2023 г. проводится **VIII Международная научно-практическая интернет-конференция «Проблемы и перспективы развития современной науки в странах Евразии».**

Планируется работа по секциям:

I. БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
1. Систематика и география высших растений.
2. Структурная ботаника и биохимия растений.
3. Микология и альгология.
4. Ресурсоведение и интродукция растений.
5. Молекулярная биология, микробиология.
6. Зоология.
7. Физиология человека и животных.
8. Биохимия и биофизика.
9. Генетика и цитология.
10. Биоинженерия и биоинформатика.

II. ГЕОГРАФИЯ И ГЕОЛОГИЯ
1. Регионоведение и региональная организация общества.
2. Наблюдение, анализ и прогноз метеорологических условий.
3. Гидрология и водные ресурсы.
4. Биогеография, биоресурсоведение, биоразнообразие.
5. Картография и геоинформатика.
6. Природопользование и экологический мониторинг.
7. Техника и технологии геологоразведочных работ.
8. Почвоведение.
9. Экономическая география.

III. ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ
1. Повышение роли государственного служащего на современном этапе развития общества.
2. Современные технологии управления.
3. Взаимодействие различных ветвей власти.
4. Подготовка государственных служащих.

IV. ЭКОЛОГИЯ
1. Состояние биосферы и его влияние на здоровье людей.
2. Экологические и метеорологические проблемы больших городов и промышленных зон.
3. Радиационная безопасность и социально-экологические проблемы.
4. Промышленная экология и медицина труда.
5. Проблемы экологического воспитания молодежи.
6. Экологический мониторинг.

V. ЭКОНОМИКА
1. Банки и банковская система.
2. Внешнеэкономическая деятельность.
3. Финансовые отношения.
4. Инвестиционная деятельность и фондовые рынки.
5. Управление трудовыми ресурсами.
6. Маркетинг и менеджмент.
7. Учет и аудит.
8. Математические методы в экономике.
9. Экономика промышленности.
10. Экономика предприятия.
11. Логистика.
12. Экономика АПК.
13. Региональная экономика.
14. Экономическая теория.
15. Государственное регулирование экономикой.
16. Макроэкономика.

VI. ИСТОРИЯ
1. История Украины.
2. Всемирная история.
3. История науки и техники.
4. Этнография.
5. Устная история.
6. История стран СНГ.

VII. МАТЕМАТИКА
1. Дифференциальные и интегральные уравнения.
2. Перспективы систем информатики.
3. Теория вероятностей и математическая статистика.
4. Прикладная математика.
5. Математическое моделирование.

VIII. ИСКУССТВО
1. Музыкальное искусство.
2. Искусство танца.
3. Театральное искусство.
4. Фото и киноискусство.
5. Искусство дизайна.

IX. ПЕДАГОГИКА
1. Дистанционное образование в высшей школе.
2. Проблемы подготовки специалистов.
3. Методические основы воспитательного процесса.
4. Стратегические направления реформирования системы образования.
5. Современные методы преподавания.
6. Социальная педагогика.

X. ПОЛИТОЛОГИЯ
1. Избирательные технологии.
2. Проблемы интеграции Украины в мировое сообщество.
3. Отношения Украины с НАТО.
4. Отношения Украины со странами СНГ.

XI. ПРАВО
1. История государства и права.
2. Административное и финансовое право.
3. Охрана авторских прав.
4. Трудовое право и право социального обеспечения.
5. Уголовное право и криминология.
6. Борьба с экономическими преступлениями.
7. Экологическое, земельное и аграрное право.
8. Конституционное право.
9. Гражданское право.
10. Хозяйственное право.
11. Криминалистика и судебная медицина.
12. Предпринимательское и банковское право.
13. Уголовно-процессуальное право.

XII. ПСИХОЛОГИЯ
1. Место психолога на производстве.
2. Формы работы психолога-практика.
3. Современные тенденции в методологии психологических исследований.
4. Психология терроризма.
5. Психолого-педагогические проблемы развития личности в современных условиях.
6. Клиническая психология.
7. Общая психология.
8. Педагогическая психология.
9. Психология развития.
10. Психология труда.
11. Психофизиология.
12. Социальная психология.

XIII. СОЦИОЛОГИЯ
1. Кадровый менеджмент.
2. Современные технологии социального опроса.

XIV. СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
1. Компьютерная инженерия.
2. Вычислительная техника и программирование.
3. Программное обеспечение.
4. Информационная безопасность.

XV. ФИЗИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ СПОРТ
1. Физическая культура и спорт: проблемы исследования, предложения.
2. Развитие физкультуры и спорта в современных условиях.

XVI. ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
1. Методика преподавания языка и литературы.
2. Риторика и стилистика.
3. Теоретические и методологические проблемы исследования языка.
4. Синтаксис: структура, семантика, функция.
5. Методы и приемы контроля уровня владения иностранным языком.
6. Актуальные проблемы перевода.
7. Язык, речь, речевая коммуникация.
8. Украинский язык и литература.
9. Русский язык и литература.
10. Этно-, социо-и психолингвистика.

XVII. ФИЛОСОФИЯ
1. Философия литературы и искусства.
2. Социальная философия.
3. История философии.
4. Философия культуры.
5. Философия религии.
6. Философия науки.

XVIII. ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ
1. Металлургия.
2. Горное.
3. Литейная Дело.
4. Машиноведение.
5. Электротехника
6. Теплотехника.
7. Гидротехника.
8. Радиотехника.
9. Строительство

XIX. СОЦИАЛЬНЫЕ КОММУНИКАЦИИ. МЕДИА.
1. Журналистика. Теория и история журналистики.
2. Книговедение, библиотековедение, библиографоведение.
3. Социальная информатика. Прикладные социально-коммуникационные технологии

XX. ФИЗИКА
1. Общая физика
2. Экспериментальные физика
3. Астрономия и физика космоса
4.Молекулярна физика
5. Ядерная физика
6. Физика металлов
7. Физика функциональных металлов
8. Нанофизика

XXI. ХИМИЯ
1. Аналитическая химия
2. Неорганическая химия
3. Органическая химия
4. Физическая химия
5. Химия высокомолекулярных соединений

XXII. МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ
1. Фармацевтические науки
2. Клиническая медицина
3. Профилактическая медицина
4. Теоретическая медицина

XXIII. КУЛЬТУРОЛОГИЯ

XXIV. СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

.

Оргкомитет конференции планирует размещать доклады на Web-странице по адресу: **http://conferences.neasmo.org.ua**.

По результатам конференции будет сформирован электронный сборник материалов, который можно будет скачать в PDF-формате на главной странице конференции по адресу: **http://conferences.neasmo.org.ua/.**

Рабочие языки конференции – украинский, польський, русский, английский французский, белорусский, грузинский, армянский, азербайджанский, казахский, узбекский, таджикский, киргизский, молдавский, туркменский.

Последний срок подачи материалов – **30 августа 2023 г.** (включительно).

Стоимость участия в конференции и размещение статьи в электронном сборнике составляет:

Оргвзнос - 10 USD США или 10 ЕВРО (в оргвзнос входит оплата за размещение на сайте, верстка макета, редактирование текстов).

Объем статьи – не более 7 страниц. Скачать сборник можно будет **через неделю** на главной странице конференции.

Для участников стран Европы и Азии (за исключением Украины) средства перечисляются следующим образом:

ВНИМАНИЕ!!! В Украине роботают только такие системы перевода.

1. СПОСОБ ПЕРЕВОДА
Или почтовым переводом на Ф.И.О.: Бобровник Юрий Викторович, 08401, Украина, Киевская обл, г. Переяслав-Хмельницкий, ул. Сухомлинского, 34, к. 908. **РЕКОМЕНДУЕМ почтовым переводом!**

2.

ПриватБанк			
Получатель платежа			
Организация банка	МФО банка	КОД ЕГРПОУ получателя	КОД ЕГРПОУ банка
ПриватБанк	305299	14360570	14360570
Счет получателя	IBAN	Дата	Сумма
29244825509100	UA743052990000026202675019272	01.10.2019	
Пополнение текущего счета 4731219650655586, БОБРОВНИК ЮРИЙ ВИКТОРОВИЧ, 3048907279			

3. СПОСОБ ПЕРЕВОДА MEEST Transfer Бобровник Юрий Викторович (BOBROVNIK JURIY VIKTOROVICH) (укажите код перевода Ф.И.О того, кто переводит оргвзнос)
4. **СПОСОБ ПЕРЕВОДА Sigue Бобровник Юрий Викторович (BOBROVNIK JURIY VIKTOROVICH)** (укажите код перевода Ф.И.О того, кто переводит оргвзнос)
5. **СПОСОБ ПЕРЕВОДА Moneygram на Бобровник Юрий Викторович (BOBROVNIK JURIY VIKTOROVICH)** (укажите код перевода Ф.И.О того, кто переводит оргвзнос)
6. СПОСОБ ПЕРЕВОДА (если оплата идет в одном платеже за две и больше научных робот) **Western Union на Бобровник Юрий Викторович (Bobrovnik Juriy Viktorovich)** (укажите код перевода, Ф.И.О того, кто переводит оргвзнос)
7. ПЕРЕВОД С КАРТЫ НА КАРТУ.
8. СПОСОБ SWIFT-ПЕРЕВОДА.

BENEFICIARY: Получатель (Ф. И. О. владельца счета латиницей и адрес)	BOBROVNIK JURIJ 08401, Ukraine, region Kyivska, district Pereiaslav-Khmelnytskyi, city Pereiaslav, street Sukhomlynskoho, building 34, flat 905
ACCOUNT: Счет в банке получателя (номер пластиковой карты или текущего счета в ПриватБанке)	4731219650655586
BANK OF BENEFICIARY: Банк получателя	JSC CB PRIVATBANK, 1D HRUSHEVSKOHO STR., KYIV, 01001, UKRAINE SWIFT CODE/BIC: PBANUA2X
CORRESPONDENT ACCOUNT: Счет банка получателя в банке-корреспонденте	36445343
INTERMEDIARY BANK: Банк-корреспондент	Citibank N.A., NEW YORK, USA SWIFT CODE/BIC: CITIUS33
IBAN:	UA743052990000026202675019272

ОБРАЗЕЦ ОФОРМЛЕНИЯ СТАТЕЙ

Научная степень и ФИО автора
по образцу Иван Петренко (Киев, Украина)

Секция, подсекция по образцу (Филологические науки Методика преподавания языка и литературы.)

НАЗВАНИЕ СТАТЬИ (БОЛЬШИМИ БУКВАМИ)

Текст статьи
(Ссылки на литературу по тексту в квадратных скобках по образцу [1, с. 23])

Литература:

1. Евремов С. Михаил Коцюбинский / / Ефремов С. Избранное: Ст. науч. разведки. Монографии - К.: Наук. мысль, 2002. – 760 с.

Научный руководитель:
кандидат исторических наук Бобровник Юрий Викторович

Внимание!

После литературы (в правом углу указывается научный руководитель (для студентов и аспирантов)) подаются сведения об авторах (Ф.И.О. (полностью), телефон, E-mail, место работы или учебы, должность, ученое звание, ученая степень.

К участию в конференции принимаются статьи объемом до 7 страниц набранных в редакторе **WORD в виде компьютерного файла с расширением *.doc. Шрифт Times New Roman 14. Междустрочный интервал 1,5. Поля со всех сторон 20 мм.** Материалы на конференцию принимаются по электронной почте по адресу**: neasmo@gmail.com** (**тема сообщения**: **31.08.2023 г.**) (в случае если Ваш почтовик выбрасывает **ошибка не отправления** отправляйте на адрес neasmo@ukr.net) или на CD-дисках (дискеты не принимаются) с добавлением печатных материалов + отсканированную копию или ксерокс квитанции об оплате оргвзноса. **В случае отправки научной статьи по электронной почте**, печатные материалы присылать не надо, а к статье, нужно прикрепить отсканированную копию квитанции об оплате оргвзноса.

Адрес оргкомитета:
08401, Украина, Киевская обл., г. Переяслав, ул. Сухомлинского, 34, к. 908.
Контактное лицо в Украине и за рубежем: Бобровник Юрий Виктрович
Контактный телефон: **+38 (097) 923 16 58**
E-mail: neasmo@gmail.com

ВНИМАНИЕ!

После того, как мы получили от Вас статью, Вы обязательно должны получить ответное сообщение: **«Вашу статью получили и приняли».** Если такой ответ не поступил, через день после отправки, тогда обязательно позвоните в оргкомитет и сообщите о ситуации.

ВНИМАНИЕ! В случае если Вам нужен электронный сертификат, то в сведениях об авторе, укажите об этом. И мы Вам его вышлем по электронной **почте в течение двух недель после завершения проведения конференции.**

РАБОТЫ ОБЪЕМОМ более 7 страниц не принимаются!

Тексты, набранные межстрочным интервалом 1,0 **НЕ ПРИНИМАЮТСЯ!**

С результатами и форматом проведения подобных мероприятий можно ознакомиться по адресу **http://conferences.neasmo.org.ua/**

Участие в конференции – это отличная возможность осветить свои научные работы для студентов, аспирантов и преподавателей!

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ З УКРАЇНИ

Шановні викладачі, аспіранти, студенти!
Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
молодіжна громадська організація «Незалежна асоціація молоді»,
студентське наукове товариство факультету історичної і соціально-психологічної освіти
«Комітет дослідження історії та сучасності»
Інформують Вас, що **31 серпня 2023 р.** проводиться **VIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція**
«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії».

Планується робота за секціями:

I. БІОЛОГІЧНІ НАУКИ
1. Систематика та географія вищих рослин.
2. Структурна ботаніка та біохімія рослин.
3. Мікологія та альгологія.
4. Ресурсоведення та інтродукція рослин.
5. Молекулярна біологія мікробіологія.
6. Зоологія.
7. Фізіологія людини та тварин.
8. Біохімія та біофізика.
9. Генетика та цитологія.
10. Біоінженерія та біоінформатика.

II. ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОЛОГІЯ
1. Регіоноведення і регіональна організація суспільства.
2. Спостерігання, аналіз та прогноз метеорологічних умов.
3. Гідрологія та водні ресурси.
4. Біогеографія, біоресурсоведення, біорізноманітність.
5. Картографія та геоінформатика.
6. Природокористування та екологічний моніторинг.
7. Техніка та технологія геологорозвідувальних робіт.
8. Ґрунтознавство.
9. Економічна географія.

III. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
1. Підвищення ролі державного службовця на сучасному етапі розвитку суспільствах.
2. Сучасні технології управління.
3. Взаємодія різних гілок влади.
4. Підготовка державних службовців.

IV. ЕКОЛОГІЯ
1. Стан біосфери та його вплив на здоров'я людей.
2. Екологічні та метеорологічні проблеми великих міст і промислових зон.
3. Радіаційна безпека та соціально-екологічні проблеми.
4. Промислова екологія і медицина праці.
5. Проблеми екологічного виховання молоді.
6. Екологічний моніторинг.

V. ЕКОНОМІКА
1. Банки та банківська система.
2. Зовнішньоекономічна діяльність.
3. Фінансові відносини.
4. Інвестиційна діяльність та фондові ринки.
5. Управління трудовими ресурсами.
6. Маркетинг та менеджмент.
7. Облік та аудит.
8. Математичні методи в економіці.
9. Економіка промисловості.
10. Економіка підприємства.
11. Логістика.
12. Економіка АПК.
13. Регіональна економіка.
14. Економічна теорія.
15. Державне регулювання економікою.
16. Макроекономіка.

VI. ІСТОРІЯ
1. Історія України.
2. Загальна історія.
3. Історія науки і техніки.
4. Етнографія.
5. Усна історія.

VII. МАТЕМАТИКА
1. Диференціальні та інтегральні рівняння.
2. Перспективи систем інформатики.
3. Теорія ймовірностей та математична статистика.
4. Прикладна математика.
5. Математичне моделювання.

VIII. МИСТЕЦТВО
1. Музичне мистецтво.
2. Мистецтво танцю.
3. Театральне мистецтво.
4. Фото і кіномистецтво.
5. Мистецтво дизайну.

IX. ПЕДАГОГІКА
1. Дистанційна освіта у вищий школі.
2. Проблеми підготовки фахівців.
3. Методичні основи виховного процесу.
4. Стратегічні напрями реформування системи освіти.
5. Сучасні методи викладання.
6. Соціальна педагогіка.

X. ПОЛІТОЛОГІЯ
1. Виборчі технології.
2. Проблеми інтеграції України у світове співтовариство.
3. Відносини України з НАТО.
4. Відносини України з країнами СНД.

XI. ПРАВО
1. Історія держави та права.
2. Адміністративне і фінансове право.
3. Охорона авторських прав.
4. Трудове право та право соціального забеспечення.
5. Карне право та кримінологія.
6. Боротьба з економічними злочинами.
7. Екологічне, земельне та аграрне право.
8. Конституційне право.
9. Цивільне право.
10. Господарське право.
11. Криміналістика та судова медицина.
12. Підприємницьке та банківське право.
13. Кримінально-процесуальне право.

XII. ПСИХОЛОГІЯ
1. Місце психолога на виробництві.
2. Форми роботи психолога-практика.
3. Сучасні тенденції в методології психологічних досліджень.
4. Психологія тероризму.
5. Психолого-виховні проблеми розвитку. особистості в сучасних умовах.
6. Клінічна психологія.
7. Загальна психологія.
8. Педагогічна психологія.
9. Психологія розвитку.
10. Психологія праці.
11. Психофізіологія.
12. Соціальна психологія.

XIII. СОЦІОЛОГІЯ
1. Кадровий менеджмент.
2. Сучасні технології соціального опитування.

XIV. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
1. Комп'ютерна інженерія.
2. Обчислювальна техніка та програмування.
3. Програмне забезпечення.
4. Інформаційна безпека.

XV. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ
1. Фізична культура і спорт: проблеми дослідження, пропозиції.
2. Розвиток фізкультури і спорту в сучасних умовах.

XVI. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
1. Методика викладання мови та літератури.
2. Риторика і стилістика.
3. Теоретичні та методологічні проблеми дослідження мови.
4. Синтаксис: структура, семантика, функція.
5. Методи та прийоми контролю рівня володіння іноземною мовою.
6. Актуальні проблеми перекладу.
7. Мова, мовлення, мовна комунікація.
8. Українська мова та література.
9. Російська мова і література.
10. Етно-, соціо- та психолінгвістика.

XVII. ФІЛОСОФІЯ
1. Філософія літератури та мистецтва.
2. Соціальна філософія.
3. Історія філософії.
4. Філософія культури.
5. Філософія релігії.
6. Філософія науки.

XVIII. ТЕХНІЧНІ НАУКИ
1. Металургія
2. Гірництво
3. Ливарна Справа
4. Машинознавство
5. Електротехніка
6. Теплотехніка
7. Гідротехніка
8. Радіотехніка
9. Будівництво

XIX. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ. МЕДІА.
1. Журналістика. Теорія та історія журналістики
2. Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
3. Соціальна інформатика. Прикладні соціально-комунікаційні технології

XX. ФІЗИКА
1. Загальна фізика
2. Експеременталь на фізика
3. Астрономія та фізика космосу
4.Молекулярна фізика
5. Ядерна фізика
6. Фізика металів
7. Фізика функціональних металів
8. Нанофізика

XXI. ХІМІЯ
1. Аналітична хімія
2. Неорганічна хімія
3. Органічна хімія
4. Фізична хімія
5. Хімія високомолекулярних сполук

XXII. МЕДИЧНІ НАУКИ
1. Фармацевтичні науки
2. Клінічна медицина
3. Профілактична медицина
4. Теоретична медицина

XXIII. КУЛЬТУРОЛОГІЯ

XXIV. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

Оргкомітет конференції планує розміщувати доповіді на web-сторінці за адресою: http://conferences.neasmo.org.ua/

Робочі мови конференції: українська, польська, російська, англійська, французька, білоруська, грузинська, вірменська, азербайджанська, казахська, узбецька, таджицька, киргизька, молдавська, туркменська.

Останній термін подання статей – **30 серпня 2023 р. (включно).**

Вартість участі в конференції та розміщення статті в електронному збірнику складає:

Оргвнесок – 100 грн. (в оргвнесок входить оплата за розміщення на сайті, верстака макету, редагування текстів, електронний сертифікат). Об'єм статті – не більше 7 сторінок. Скачати збірник можна буде через тиждень після закінчення роботи конференції за адресою **http://conferences.neasmo.org.ua/** натиснувши слова «ЗАВАНТАЖИТИ ЗБІРНИК».

Увага! Реквізити змінено. Кошти перераховуються на:
Картку **Приват банку 4731 2196 5065 5586 (**одержувач – **Бобровнік Юрій Вікторович)** та відправити **SMS** підтвердження про оплату на моб. **097 923 16 58** у повідомленні вказати прізвище учасника конференції.

Або на карту карту **MONOBANK 5375 4141 0434 5920** (одержувач – **Бобровнік Юрій Вікторович**) (переказ через термінали **ІВОХ БЕЗ КОМІСІЇ**, для цього потрібно вибрати в меню **MONOBANK вказати номер карти та номер телефону 097 923 16 58**) після переказу орг. внеску потрібно відправити **SMS** підтвердження про оплату на цей же номер, у повідомленні вказати **ЛИШЕ** прізвище учасника конференції.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ

ПІБ автора
Місто
за зразком Іван Петренко
(Київ, Україна)

Секція, підсекція *за зразком* **ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ**
(Методика викладання мови та літератури)

Назва статті (великими літерами)

Текст статті
(посилання на літературу по тексту у квадратичних дужках *за зразком* [1, с. 23])

Література:
1. Коцур В.П. Історія середніх віків: [у 2-х т.]. – Т.1. Раннє середньовіччя: курс лекцій. / В.П. Коцур, В.О. Балух. – Чернівці: Наші книги, 2009. – 496 с.
2. Пангелов Б.П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. / Б.П. Пангелов. – К.: Академвидав, 2010. – 248 с.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, Петренко Іван Петрович

Увага!
Після літератури (***у правому куті вказується науковий керівник (для студентів та аспірантів***)) подаються **відомості про авторів** (П.І.П. (*повністю*) телефон, E-mail, місце роботи або навчання, посада, вчене звання, науковий ступінь.

До участі у конференції приймаються статті **обсягом від 5 до 7 сторінок** набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файла з розширенням *.doc. Шрифт Times New Roman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Матеріали на конференцію приймаються електронною поштою за адресою: **neasmo@gmail.com (***тема повідомлення:* **31 серпня 2023 р**. (у разі якщо Ваш поштовик викидає помилку не відправлення відправляйте на адресу **neasmo@ukr.net)**).

У разі відправки коштів оргвнеску на картку Приватбанку ксерокопію квитанції не надсилається (достатньо відправити **SMS** вказавши прізвище **автора доповіді)**.

Увага! *У разі відправки статті та квитанції про оплату оргвнеску електронною поштою, надсилати друковані матеріали Укрпоштою не потрібно!*

Увага! *Після того, як ми отримали від Вас статтю, Ви обов'язково маєте отримати повідомлення-відповідь: **«Вашу статтю отримано та зараховано».** Якщо така відповідь не надійшла через день після надсилання, тоді обов'язково зателефонуйте оргкомітету і повідомте про ситуацію.*

Увага! Уразі якщо Вам потрібний електронний сертифікат, то у відомостях про автора, вкажіть про це, і ми Вам його надішлемо електронною поштою на протязі двох тижнів після завершення проведення конференції.

Адреса оргкомітету:
08401, Київська обл. м. Переяслав, вул. Сухомлинського, 34, гурт. 2, кім. 908.

Координатор – Бобровнік Юрій Вікторович
Контактний телефон: (097) 923 16 58.

РОБОТИ ОБ'ЄМОМ **менше 3 сторінок** НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ!
ТЕКСТИ, НАБРАНІ МІЖРЯДКОВИМ ІНТЕРВАЛОМ 1,0 НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ!!!

З результатами та форматом проведення попередніх конференцій можна ознайомитися за адресою
http://conferences.neasmo.org.ua/

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО

Арман Тлеубергенов, Назерке Кабдрахманова (Алматы, Казахстан)
ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ Т.А. АБИЛЬХАИРОВОЙ В КОНТЕКСТЕ МЕТОДИЧЕСКИХ ПРИНЦИПОВ Э.А. РОСМАНА 5

Дмитро Фальковський (Київ, Україна)
СУЧАСНІ ДОКУМЕНТАЛЬНІ ФІЛЬМИ ПРО УКРАЇНУ 7

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

О. Жигайло, Яна Терновцій (Дрогобич, Україна)
ЕМОЦІЙНЕ СТИМУЛЮВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ 11

Катерина Лозовщук (Ізмаїл, Україна)
ГРУПА СУПРОВОДУ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ УЧАСНИК ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 12

Ірина Садова, Марія Любінська, Віктрія Полончак (Дрогобич, Україна)
ВИДАТНІ ВЧЕНІ ПРО ІНКЛЮЗИВНУ ОСВІТУ 14

Тетяна Шевченко (Суми, Україна)
ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ 16

СЕКЦІЯ: СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

А.І. Вакулко, І.А. Черняк (Рівне, Україна)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОГРЕС І ВПЛИВ НА СУЧАСНЕ СУСПІЛЬСТВО: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 19

Владислав Жовнір, Максим Мельничук (Рівне, Україна)
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ 20

Марина Курілко (Вінниця, Україна)
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ IP ТЕЛЕФОНІЇ: SIP ТА IMS 21

СЕКЦІЯ: ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Марина Сивулька (Мукачево, Україна)
ХАРАКТЕРИСТИКА ОДЯГУ ТА ОСНОВНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ 24

Денис Спичак, Олександр Мейта (Київ, Україна)
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРЕСУВНИХ ТРАНСФОРМАТОРНИХ ПІДСТАНЦІЙ 27

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Алла Давидюк (Київ, Україна)
THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNER ENGAGEMENT AND TEACHING EFFECTIVENESS IN EFL TEACHING METHODS 30

Алла Давидюк (Київ, Україна)
DIGITAL APPROACH IN THE CULTIVATION OF SPEAKING COMPETENCIES FOR ESP LEARNERS 32

Назира Сайбекова, Дариға Бекова (Алматы, Казахстан)
АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДА ҚОЛДАНЫЛАТЫНЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР 34

НАСТУПНІ КОНФЕРЕНЦІЇ / СЛЕДУЮЩИЕ КОНФЕРЕНЦИ

Информация для участников из зарубежных стран 36

Інформація для учасників з України 39

Збірник наукових праць

Українською, польською, російською, англійською, французькою, білоруською, грузинською, вірменською, азербайджанською, казахською, узбецькою, таджицькою, киргизькою, молдавською, туркменською мовами

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції **«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії»** // Збірник наукових праць. – Переяслав, 2023 р. – 42 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:
Ю.В. Бобровнік, кандидат історичних наук

Упорядники: Ю.В. Бобровнік, А.М. Вовкодав

Верстка та дизайн: Ю.В. Бобровнік, А.М. Вовкодав

Проведення VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії»
та видання збірника наукових матеріалів стало можливим завдяки організаційній підтримці
молодіжної громадської організації «Незалежна асоціація молоді»

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Матеріали конференції розміщенні на сайті МГО «Незалежна асоціація молоді»
за адресою http://conferences.neasmo.org.ua

Адреса оргкомітету конференції:
08401, Київська обл. м. Переяслав, вул. Сухомлинського, 32, кім. 108.

Підписано до друку 05.07.2023. Формат 60x84 1/8
Збірник наукових праць видрукувано ТОВ "САБ. Груп",
м. Переяслав, Київська область